

tuawest

Technische Universitaire Alliantie voor
economische transformatie in West-Vlaanderen

JAARVERSLAG

2018

“TUA WEST VORMT EEN BELANGRIJKE ACTOR BINNEN ONZE PROVINCIE”

In het voorjaar van 2015 werd de Technische Universitaire Alliantie voor economische transformatie in West-Vlaanderen formeel opgericht. Het inzetten op een versnelde transformatie naar een kennisgedreven economie in West-Vlaanderen is haar voornaamste doelstelling. TUA West vormt vandaag een belangrijke actor binnen onze provincie en **een katalysator** om de diverse kennisactoren te laten samenwerken. Dat laatste is zeer belangrijk, want samenwerken is het nieuwe concurreren. De markt wordt complexer en ieder heeft er baat bij om samenwerkingen te realiseren. Door de krachten te bundelen versterkt niet alleen het economische weefsel in West-Vlaanderen, ook de kennisinstellingen zelf kunnen zich zo verder ontwikkelen en profileren.

Jean de Bethune
Gedeputeerde voor Economie

“OOK IN 2018 HEEFT TUA HAAR MEERWAARDE BEWEZEN.”

Charlotte Destoop
Directeur

In 2018 schakelden we met TUA West duidelijk **een versnelling hoger**. De vele investeringsdossiers waarin we een grote rol spelen, kenden een doorstart en de kennisinstellingen vinden meer en meer de weg naar TUA West en naar elkaar. Dit leidt tot interessante – soms cross-sectorale – opportuniteiten die bijdragen tot het economische weefsel van de provincie. We slaagden er ook in om onze inhoudelijke werking nog meer af te stemmen op de noden van het werkveld. Ik ben ervan overtuigd dat TUA West in 2018 haar toegevoegde waarde opnieuw benadrukte door volop in te zetten op haar expertises in projectwerking, staatssteun en cocreatie. Ook 2019 wordt een uitdagend jaar met een heleboel boeiende projecten in het vooruitzicht

Inhoud

GLOSSARIUM	4
ORGANISATIE	6
Statuut	6
Doel.....	6
Zetel	6
Stichtende leden.....	6
INTERNE STRUCTUUR	8
Organogram TUA West	8
Raad van bestuur	9
Directiecomité.....	10
Strategische Werkgroep Hoger Onderwijs.....	11
Expertengroepen	12
STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	14
Doelstelling 1: krachtenbundeling in West-Vlaanderen	14
Doelstelling 2: valorisatie van kennis.....	15
ACTIEPLAN	18
ACTIVITEITEN	21
Bruggen bouwen	21
Valorisatie	27
COMMUNICATIE	47
PROJECTENOVERZICHT	52
CONTACTINFORMATIE	54
Het ‘Van Belleghem’-team.....	54
ORGANISATIEGEGEVENS	55

Glossarium

- AEI** Agence pour l'Entreprise & l'Innovation
- AGF** Aardappelen, Groente en Fruit
- EFRO** Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
- EGTS** Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking
- ESIF** Europees structuur- en investeringsfondsen
- FF** Flanders' FOOD
- FvT** Fabrieken voor de Toekomst
- GIP** Grensinformatiepunt
- GTI** Geïntegreerde Territoriale Investering
- HBO5** Hoger Beroepsonderwijs
- HZ** Hogeschool Zeeland
- I4.0** Industry 4.0
- kmo** Kleine en middelgrote ondernemingen
- KNWV** Kinékring Noord West-Vlaanderen
- LED** Laagdrempelig Expertise- en Dienstverleningscentrum
- LME** La Maison de l'Entreprise
- M&M** Machinebouw en Mechatronica
- mkb** Midden- en kleinbedrijf
- NFID** Nord France Innovation Développement
- OC West** Ondernemerscentra West-Vlaanderen
- OIP** Open Innovatieplatform
- POM** Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
- UCR** University College Roosevelt
- UWV Werkbedrijf** Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
- VDAB** Vlaamse Dienst Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
- VKC** Vlaams Kunststofcentrum
- VLAIO** Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen
- Vlajo** Vlaamse Jonge Ondernemingen
- VLIZ** Vlaams Instituut voor de Zee
- WWK** Warmtekrachtkoppeling

Organisatie

Organisatie

De private stichting 'Technische Universitaire Alliantie voor economische transformatie in West-Vlaanderen' (afgekort tot TUA West) werd opgericht door een formele beslissing van de Provincieraad van West-Vlaanderen op 25 september 2014.

Statuut

De Stichting is een provinciaal extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm, zoals bedoeld in artikel 238 van het Provinciedecreet, in de vorm van een private stichting zoals bedoeld in artikel 27 en volgende van de Wet van 21 juni 1921.

Doel

De statuten, opgemaakt bij notariële akte van 27 februari 2015, omschrijven het doel van TUA West als volgt: bij te dragen tot de 'versnelde transformatie van de kennisgedreven economie in West-Vlaanderen en het zo mee helpen omzetten in de praktijk van de Europa 2020-strategie. De Stichting doet dit via het ontwikkelen, aantrekken en stimuleren van actoren voor hoger onderwijs en onderzoek in de provincie, zodat deze hun samenwerking met en hun maatschappelijke dienstverlening naar inzonderheid ondernemingen kunnen versterken'.

De doelstelling zit ook vervat in de benaming van TUA West:

- 'Technisch' verwijst naar 'economisch relevant' en 'toepasbaar'
- 'Universitair' naar de hogescholen en universiteiten, actief in de provincie
- 'Alliantie' naar een triple helix samenwerking en een bundeling van krachten.

Daarbij wordt preferentieel ingezet op kennis die aansluit bij de in de provincie West-Vlaanderen aanwezige economische clusters en het provinciaal strategisch-economisch beleid. De komende jaren staat de realisatie van het transformatieplan 'West Deal' centraal.

Zetel

De maatschappelijk zetel is gevestigd in 8200 Brugge, Koning Leopold III-laan 41; de operationele zetel in 8510 Marke, Van Belleghemdreef 6.

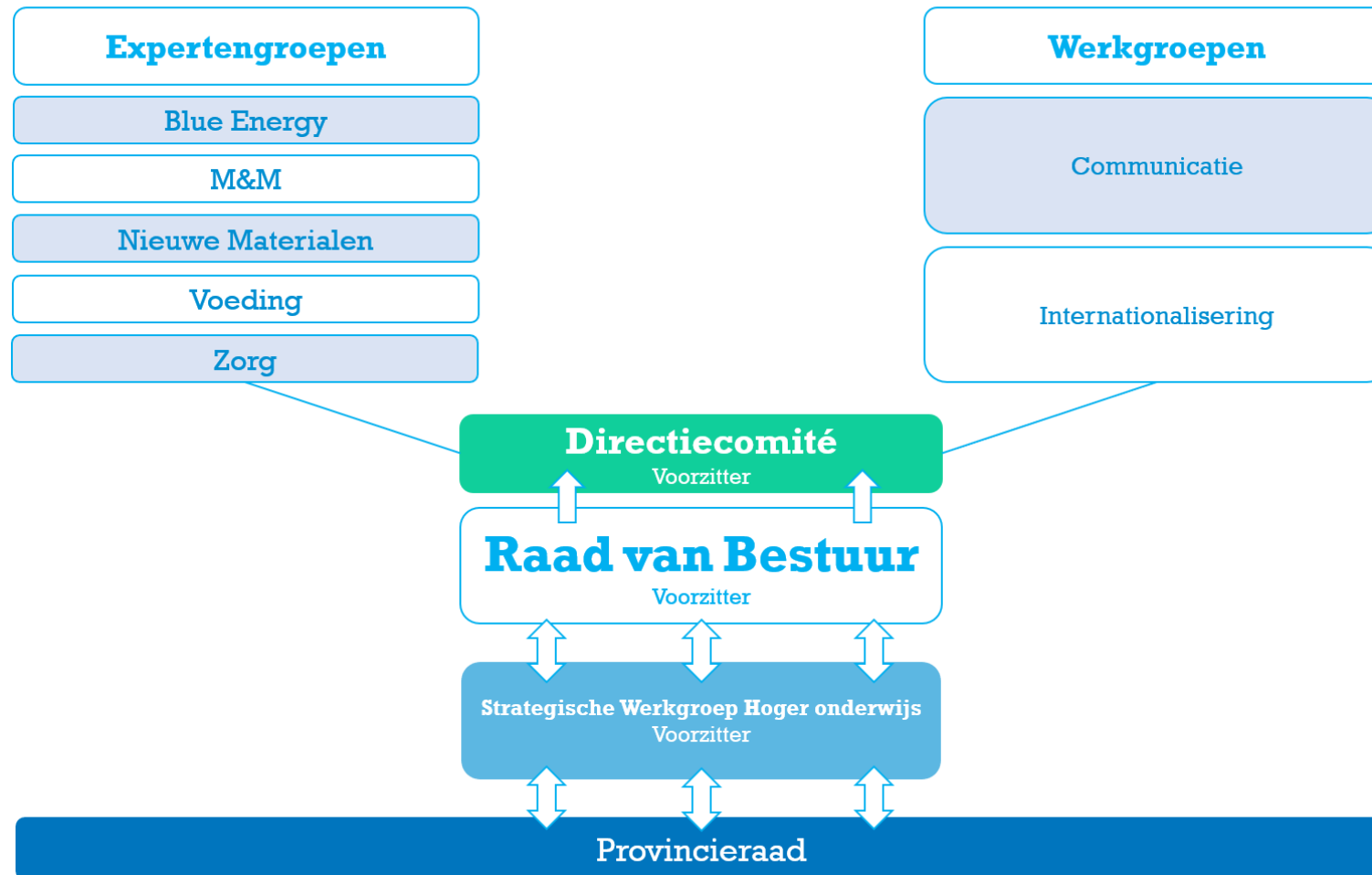
Stichtende leden

Strategische doelstellingen

Interne structuur

Organogram TUA West

Raad van bestuur

De raad van bestuur bepaalt de strategische koers van TUA West en is samengesteld uit vertegenwoordigers van elke hoger onderwijsinstelling in West-Vlaanderen, raadsleden uit de Provincieraad alsook vertegenwoordigers van ondernemingen en werkgeversorganisaties.

FREQUENTIE BIJEENKOMSTEN

08/01/2018 19/03/2018 28/05/2018 02/07/2018 17/09/2018 17/12/2018

SAMENSTELLING

Callewier, Dominiek Ondernemers

Cardoen, Ellen Waarnemend provincie

de Bethune, Jean Voorzitter, gedeputeerde voor Economie

De Geyter, Lode Algemeen directeur Howest

Desmet, Piet Vicerector KU Leuven

Destoop, Charlotte Waarnemend TUA West

Hindryckx, Joris Algemeen directeur VIVES

Janssens, Tanja Provincieraadslid

Laridon, Lies Provincieraadslid

Mons, Bert Algemeen directeur Voka

Ravyts, Kurt Provincieraadslid

Ronse, Steve Ondernemers

Schotte, Gerda Provincieraadslid

Schrauwen, Ina UNIZO West-Vlaanderen

Van Herreweghe, Mieke Universiteit Gent

Van Hootegem, Mieke Provincieraadslid

Vereecke, Carl Provincieraadslid

Directiecomité

Het directiecomité bereidt de beslissingen van de raad van bestuur voor. Het comité is samengesteld uit vertegenwoordigers van alle hoger onderwijsinstellingen in West-Vlaanderen, de directeur van TUA West, de coördinator van de beleidskern economie van de Provincie en een vertegenwoordiger van UNIZO West-Vlaanderen of Voka - Kamer van Koophandel West-Vlaanderen. Deze laatste twee actoren beschikken over een tweejaarlijks roterend lidmaatschap. In de loop van 2017 schoof UNIZO mee aan tafel als vertegenwoordiger van de West-Vlaamse bedrijfswereld.

FREQUENTIE BIJEENKOMSTEN

05/03/2018 28/05/2018 02/07/2018 03/09/2018 26/11/2018

SAMENSTELLING

de Bethune, Jean Voorzitter

Cardoen, Ellen Provincie West-Vlaanderen

Destoop, Charlotte TUA West

Devos, Carl UGent

Leenknecht, Bart Howest

Schrauwen, Ina UNIZO West-Vlaanderen

Vanslebrouck, Isabel VIVES

Verhamme, Jan KU Leuven

Strategische Werkgroep Hoger Onderwijs

De historisch gegroeide Strategische Werkgroep Hoger Onderwijs, die al voor de formele oprichting van TUA West nadacht over het hoger onderwijs binnen de provincie, heeft een adviserende rol voor de inhoudelijke werking van de stichting.

FREQUENTIE BIJEENKOMSTEN

19/03/2018 02/07/2018

SAMENSTELLING

Danneels, Lieven Ondernemers

Debackere, Koenraad KU Leuven

De Grootte, William VIVES

Devos, Carl UGent

Durnez, Jan Howest

Leenknecht, Bart Howest

Lemahieu, Ignace UGent

Maertens, Hans Voka – Kamer van Koophandel West-Vlaanderen

Vanlerberghe, Herman VIVES

Vanslembrouck, Isabel VIVES

Expertengroepen

De expertengroepen zijn samengesteld uit onderzoekers uit de verschillende West-Vlaamse kennis- en onderzoeksinstellingen. Er zijn thematische expertengroepen rond de belangrijkste Fabrieken voor de Toekomst in West-Vlaanderen, namelijk *Blue Energy*, Machinebouw & Mechatronica, Nieuwe Materialen, Voeding en Zorg. Deze laatste zag halverwege 2018 het levenslicht.

De expertengroepen beperken zich niet tot één thema. Ze kijken geregeld ook over de inhoudelijke schotten heen. Cross-sectorale innovatie staat immers garant voor de beste resultaten.

Onderstaande tabel geeft de frequentie van bijeenkomsten per expertengroep weer. Merk op dat er drie cross-sectorale bijeenkomsten waren in maart, april en november tussen respectievelijk M&M en Voeding, M&M en Nieuwe Materialen en Nieuwe Materialen en Voeding. De expertengroepen *Blue Energy* en *Zorg* bevinden zich nog in een verkennende fase waardoor deze cross-sectorale overleggen nog niet aan de orde zijn. Dit betekent echter niet dat zij niet betrokken worden in sectoroverschrijdende projecten (*infra*).

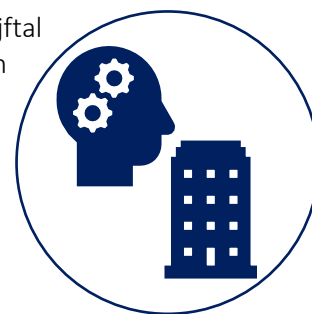
Blue Energy	M&M	Nieuwe Materialen	Voeding	Zorg
13/02/2018	31/01/2018	16/01/2018	24/01/2018	28/06/2018
10/12/2018	16/03/2018	08/03/2018	16/03/2018	24/09/2018
	24/04/2018	24/04/2018	23/05/2018	21/11/2018
	28/06/2018	12/06/2018	04/07/2018	
	27/09/2018	28/11/2018	28/11/2018	
	20/12/2018			

Het verloop van deze cross-sectorale bijeenkomsten is telkens gelijkaardig. Beide groepen lichten hun onderzoeksdomein toe aan de hand van een aantal concrete projecten en cases. Door de informatie-uitwisseling worden opportuniteiten zichtbaar en potentiële samenwerkingen blootgelegd.

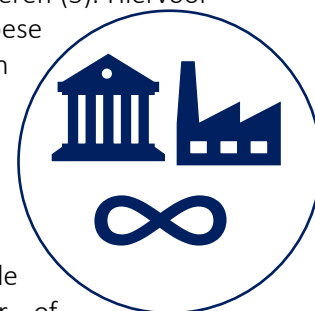

Afhankelijk van de nood komt een expertengroep een vijftal keer per jaar samen (zie hierboven). Het bevorderen van contact tussen de onderzoekers en het uitbouwen van een netwerk is een niet onbelangrijke eerste doelstelling (1). Alles hangt immers af van mensen. Daarnaast wordt alle expertise die aanwezig is binnen de groep in kaart gebracht

(zowel op het vlak van onderzoek als van lopende projecten) en ontsloten voor geïnteresseerden (2).

Op basis van de beschikbare expertise en de aanwezige infrastructuur, worden vervolgens nuttige projecten gedestilleerd die een meerwaarde zijn voor West-Vlaanderen. Een van de belangrijkste opdrachten van de expertengroepen is om op zoek te gaan naar externe financieringsmiddelen om de voorgestelde projecten te kunnen realiseren (3). Hiervoor wordt het brede gamma van provinciale, over Vlaamse en Europese kanalen gesolliciteerd. TUA West biedt ondersteuning in elke fase van het opzetten van een project, van aanvraag tot uitvoering, en brengt haar expertise in diverse Europese programma's en technische aspecten in.

Verder worden ook acties ondernomen om het opleidingsaanbod zo goed mogelijk af te stemmen op en meer op te nemen in het onderwijscurriculum (4). Dit kan op verschillende manieren gebeuren, zoals bijvoorbeeld via het aanreiken van thema's voor bachelor- of

masterproeven, het ter beschikking stellen of zoeken van stageplaatsen, via *summer schools* of postgraduaatopleidingen. Daarnaast staan de expertengroepen in voor *ad hoc* coördinatie van opdrachten, zoals beursbezoeken en de communicatie en ondersteuning van evenementen die de sector bevorderen.

Tot slot capteren de expertengroepen, via het ecosysteem, kennis- en onderzoeksvragen en distribueren die in volledige transparantie en gelijktijdig aan alle kennisinstellingen, actief in de provincie. De kennispartners geven aan of ze expertise hebben in het betreffende domein en of ze interesse hebben tot samenwerken.

Vervolgens ontvangt de vraagsteller een gebundeld antwoord met alle reacties en aanknopingspunten, waarna hij zelf beslist wie hij contacteert. Op deze manier krijgt de vraagsteller een nuttig overzicht van de aanwezige expertise en houden kennisinstellingen een vinger aan de pols omtrent de vragen die leven in hun vakgebied. In 2018 dacht TUA West samen met POM na over de uitwerking van een digitaal kennisvragenplatform. (*infra*).

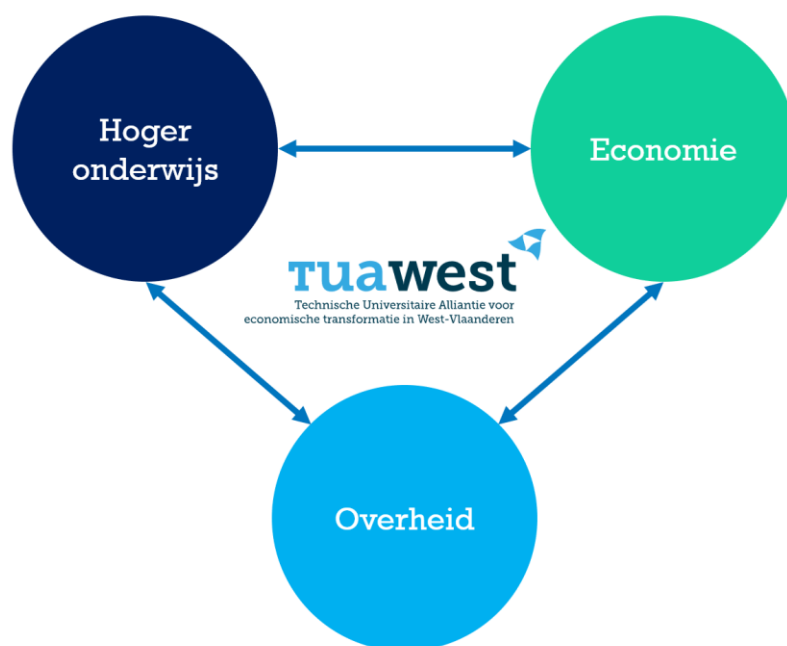

TUA West streeft naar een maximale afstemming met de activiteiten van POM. Zo neemt de voorzitter van de expertengroep deel aan de door de POM georganiseerde kerngroep en sluit de coördinator van de Fabrieken voor de Toekomst aan op de expertengroep. Doordat zowel POM als TUA West dezelfde doelstellingen nastreven, namelijk het bevorderen van de economische clusters in West-Vlaanderen, zijn de primaire partners voor de POM de bedrijven, voor TUA West de kennisinstellingen.

Strategische doelstellingen

In een snel veranderende wereld ligt de toekomst in een kennisgedreven economie. Daartoe bundelt TUA West de krachten van de kennisinstellingen in West-Vlaanderen. De focus ligt op twee grote pijlers:

- De samenwerking tussen de hoger onderwijsinstellingen in West-Vlaanderen stimuleren;
- De aanwezige kennis vlotter ter beschikking stellen van het economische weefsel, bedrijven en voornamelijk de vele kmo's uit de regio.

Als extern agentschap van de Provincie West-Vlaanderen vervult TUA West een liaisonfunctie om partners uit verschillende sectoren en het middenveld samen te brengen. Het triple helixmodel legt de link tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden.

TUA West zet met haar werking voornamelijk in op de thema's van de verschillende Fabrieken voor de Toekomst die in West-Vlaanderen gedestilleerd werden, namelijk Blue Energy, Machinebouw & Mechatronica, Nieuwe Materialen, Voeding en Zorg(economie). Zo helpt TUA West als private stichting invulling te geven aan de ambities van de Provincie West-Vlaanderen, samengevat in o.a. *West Deal*, en aan de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei in de Europese Unie.

Doelstelling 1: krachtenbundeling in West-Vlaanderen

In de provincie West-Vlaanderen zijn er vier hoger onderwijsinstellingen aanwezig, namelijk Howest, KU Leuven, UGent en VIVES.

Een gedegen infrastructuur geldt als ankerpunt voor de aanwezigheid van kennisinstellingen. Vandaar dat TUA West in eerste instantie inzet op het verder uitbouwen van de onderzoekinfrastructuur in de regio. In een tweede fase ligt de focus op een complementaire inhoudelijke samenwerking tussen de verschillende kennisinstellingen.

VERSTERKEN VAN AANWEZIGHEID VAN KENNISACTOREN

Elke thematische expertengroep (*infra*) maakt een actieplan voor de verdere ontwikkeling van zijn domein in de provincie. Na het oplijsten van de aanwezige expertise en infrastructuur, wordt bekeken welke additionele

infrastructuur een meerwaarde kan bieden aan de regio. Vervolgens zoekt TUA West de middelen via verschillende Europese projecten.

Zo werd de voorbije jaren in samenwerking met de Provincie, POM West-Vlaanderen en kennisinstellingen al heel wat geïnvesteerd. Het Bewegingslabo van KU Leuven in Brugge, het Zorglab van VIVES, de uitbreiding van het Vlaams Kunststofcentrum VKC in Kortrijk, de inrichting van labo-infrastructuur die de transformatie van bedrijven naar Industrie 4.0 faciliteert of de aankoop van een nieuwe monofilamentlijn door Centexbel zijn slechts enkele voorbeelden (*infra*).

VERSTERKEN VAN DE SAMENWERKING TUSSEN KENNISACTOREN

Net doordat ze goede infrastructuur bezitten, zijn de kennisinstellingen ook gewilde samenwerkingspartners. TUA West ondersteunt verschillende inhoudelijke werkingsprojecten toegespitst op de West-Vlaamse Fabrieken voor de Toekomst. Onder het motto 'samen sta je sterker dan alleen' brengt TUA West onderzoekers en bedrijven bij elkaar en begeleiden we studenten naar de werkvloer.

ONDERSTEUNEN VAN OPLEIDINGEN VOOR DE FABRIEKEN VOOR DE TOEKOMST

Vraaggedreven onderzoek legt de basis voor kwaliteitsvol hoger onderwijs. TUA West ondersteunt bestaande opleidingen in de West-Vlaamse topsectoren en helpt nieuwe onderwijsinitiatieven mee uit te bouwen. De waaier aan initiatieven is breed: van volwaardige bachelor- en masteropleidingen over *summer schools* tot postacademische en voortgezette opleidingen.

Daarnaast verkennen we ook mee de uitbouw van duaal onderwijs en HBO5. Dit gebeurt samen met de collega's van POM West-Vlaanderen en Huis van het Leren. Daar waar TUA West zorgt voor kwalitatieve opleidingen voor de studerende (of de iets oudere) jeugd, ondersteunt POM, o.a. via Academie voor de Toekomst de werknemers en -gevers.

Doelstelling 2: valorisatie van kennis

Minstens even belangrijk als onze inspanningen om het hoger onderwijs in West-Vlaanderen te ondersteunen, zijn onze acties die focussen op wat we vaak omschrijven als het valoriseren van de aanwezige kennis. Daarbij is het de bedoeling om de onderzoeksresultaten van onze hogescholen en universiteiten toegankelijker te maken en aan het bedrijfsleven ter beschikking te stellen. Een uitdagende opdracht die uiteraard niet in één actie te realiseren valt. Ook hier probeert TUA West samen met haar partners het verschil te maken.

OPEN INNOVATIE

Een van de manieren waarop we de valorisatie van kennis aanpakken, is volgens het principe van open innovatie. Het is een term die vele ladingen kan dekken, maar in zijn meest vereenvoudigde vorm verwijst open innovatie naar de praktijk van bedrijven om innovatieve ideeën en concepten met andere spelers uit te werken, uit te wisselen en deze eventueel te verhandelen. Hiervoor kunnen bedrijven onderling samenwerken of scheepgaan met andere betrokkenen, zoals kennisinstellingen. Open innovatie betekent echter niet dat alle resultaten voor iedereen beschikbaar moeten zijn. Het is belangrijk om tijdens het ontwikkelingsproces duidelijke afspraken te maken rond intellectuele eigendomsrechten.

Het principe van open innovatie vertalen we op verschillende manieren naar de praktijk. Soms volstaat het om een neutraal forum aan te bieden waarop de verschillende spelers elkaar kunnen ontmoeten. Een open innovatieplatform is dan een samenwerkingsverband dat contacten tussen kennisinstellingen en ondernemingen stimuleert. Als dit een te grote stap blijkt, kan ook geopteerd worden voor laagdrempelige initiatieven, bijvoorbeeld het delen van onderzoekinfrastructuur. Deze infrastructuur staat ter beschikking van geïnteresseerde partijen tegen marktconforme prijzen. Zo kan een bedrijf bepaalde testen uitvoeren in een daarvoor volwaardig uitgerust labo en eventueel de hulp inroepen van een kennisinstelling om de resultaten mee te helpen analyseren.

Net zoals er verschillende vormen van samenwerking zijn, zijn ook de uitkomsten ervan divers. Nieuwe licenties, joint ventures, spin-offs, spin-outs, andere onderzoeksprojecten of gewoon goede persoonlijke contacten zijn slechts enkele van de mogelijke resultaten.

Een open innovatieplatform is niet het einddoel, alleen een middel. Zo stimuleren we de samenwerking tussen verschillende partijen en sectoren op een vernieuwende manier en komt een win-winsituatie voor alle spelers tot stand. Terwijl het onderzoek aan maatschappelijke relevantie wint en een snellere vertaling naar de praktijk vindt, bouwen zowel de kennisactoren als de bedrijven hun onderzoekscapaciteiten op een versnelde manier op.

Bedrijven halen uit deze samenwerking een antwoord op vragen waar ze alleen langer zouden over doen. We richten ons vooral op kleine en middelgrote ondernemingen die de mankracht niet hebben om aanvullend R&D-onderzoek te voeren. Maar ook voor grote bedrijven hebben open innovatieplatformen een grote meerwaarde: het besef groeit dat de echte sleutel van succes in het poolen van kennis ligt.

TUA West zet sterk in op de verdere conceptualisering van 'open innovatie'. Zo werd onder andere een raamwerk voor een open innovatiestrategie ontwikkeld. Daarnaast proberen we via verschillende Europese projecten, samen met onze partners, invulling te geven aan het principe van 'open innovatie'.

LED'S EN KENNISVRAAGPLATFORM

Open innovatie is niet het enige uitgangspunt om de brug te slaan tussen kennisactoren en kmo's. We zetten ook in op de verdere ontwikkeling van het concept van de LED's (laagdrempelige expertise- en dienstverleningscentra). Hierbij geven kennisinstellingen snelle antwoorden op praktische vragen van kmo's. We onderzoeken de kritische succesfactoren van de werking uit het verleden en zorgen voor de omslag naar de toekomst. Ook dit initiatief wil drempelverlagend werken en faciliteert in een duidelijke context de eerste contacten tussen bedrijven en kennisinstellingen.

Als organisatie ijveren wij voor valorisatie van aanwezige kennis richting het economische weefsel. Dit betekent enerzijds dat de hoger onderwijsinstellingen de weg vinden naar bedrijven, maar anderzijds ook dat bedrijven op de hoogte zijn van de onderzoeksmogelijkheden van de kennisinstellingen. Vraaggedreven onderzoek, waarbij zowel de bedrijfswereld als de academische wereld elkaars waarde erkennen en verbintenissen met elkaar aangaan, is daarbij essentieel.

Een van de instrumenten waarmee TUA West, samen met POM West-Vlaanderen, wil uitpakken, is de ontwikkeling van een online kennisvragenplatform waar bedrijven de mogelijkheid hebben om vragen te stellen aan experts, gespecialiseerd in specifieke onderzoeksdomeinen. Dit kunnen zowel vragen zijn met betrekking tot de optimalisatie van het productieproces, als vragen rond de toepassingsmogelijkheden van specifieke materialen.

De uitdaging ligt in de ontwikkeling van een toegankelijk platform waarin de kennis van de onderzoeksinstituten in een aantal klikken op een begrijpbare, duidelijke manier vertaald kan worden naar bedrijven.

Het kennisplatform is het antwoord op de nood aan vraaggedreven onderzoek in de provincie, tevens een van de redenen waarom TUA West werd opgericht. We mikken op een operationeel platform in 2019. In 2018 zetten we reeds de eerste stappen: een tiental bedrijven stelden een kennisvraag, waaruit de kennisinstellingen een aantal interessante *leads* genereerden.

EXPONENTIEEL DENKEN

Niet alleen de wetenschappelijke kennis zet grote stappen vooruit. Ook onze samenleving verandert, op vele vlakken. Onze West-Vlaamse bedrijven willen niet achterblijven, trekken de kaart van innovatie en geraken vertrouwd met begrippen als 'Fabrieken voor de Toekomst' en *Factory 4.0*. TUA West ondersteunt die ontwikkeling via het samenwerkingsverband met *Exponential Academy*.

ONDERNEMINGSZIN

Tot slot zijn we ervan overtuigd dat de link tussen de onderwijs- en bedrijfswereld zo vroeg mogelijk moet worden gelegd. Daarom ondersteunen we acties die jongeren al tijdens hun studententijd overtuigen van het nut en het belang van ondernemerschap(szin). We werken hiervoor samen met partners zoals UNIZO West-Vlaanderen, Voka - Kamer van Koophandel West-Vlaanderen, de ondernemerscentra West-Vlaanderen en Vlajo, maar uiteraard ook met de kennisinstellingen zelf.

Actieplan

Actieplan TUA West 2018

Als netwerkorganisatie

Expertengroepen
Werkgroepen
Ad hoc overleggen

Focus op cross-sectoraal

Als communicator

CRM
West-Vlaanderen Werkt
Eigen kanalen

Werking breed verspreiden

1. TUA West ondersteunt de samenwerking tussen hogere onderwijsinstellingen in West-Vlaanderen

Als projectbureau

- Initiator en coördinator van diverse Europese projecten
- Expert in Europese programma's

Op vlak van internationalisering

- Werkgroep internationalisering
- Uitbouwen task force China

Via innovend onderwijs

- EdTech
- Duaal leren
- Postgraduat en *summer schools*

2. TUA West bevordert de valorisatie van kennis

Via open innovatie en co-creatie

- Europese projecten:
 - Delen kennis en infrastructuur **tussen KI**
 - Delen kennis en infrastructuur **met kmo's**
- GoToS3

Door economische valorisatie naar kmo's

- Projecten
- Uitwerken systeem kennisvragen i.s.m. POM
- LED's 2.0
- Physical Internet

Via ondernemerschap

- Bevorderen ondernemerschap
- Exponential Academy
- WestTech

Begin 2018 brainstormde het TUA-team rond het actieplan voor de Stichting. De strategische doelstellingen vormden de rode draad, maar moesten worden onderbouwd met de nodige actieplannen. Het team bracht haar expertise, ambities en mogelijkheden in kaart en vertaalde die naar concrete acties, waarmee invulling zou worden gegeven aan de twee strategische doelstellingen. Deze oefening resulteerde in bovenstaand actieplan waarin de toekomstige activiteiten en identificatie van TUA West zijn neergelegd.

De ambitie van TUA West om de samenwerking tussen hoger onderwijsinstellingen in West-Vlaanderen te stimuleren, vindt haar uitwerking in de projectwerking. TUA West is daarin zeer actief en heeft ondertussen heel wat expertise opgebouwd inzake cocreatie en staatssteun, maar ook in diverse Europese programma's. Daarnaast draagt TUA West ook bij tot de internationalisering van het merk "West-Vlaanderen". Dat gebeurt onder andere door, samen met de kennisinstellingen, mee vorm te geven aan de handels- en onderzoekrelaties met China, maar even goed met Canada. Ten derde volgt TUA West de innovaties binnen het onderwijs op via projecten en de organisatie van summer schools en postgraduatoren in samenwerking met de kennisinstellingen.

Bij het bevorderen van de valorisatie van kennis staat de vertaalslag van onderzoeksresultaten naar het economische weefsel centraal. TUA West probeert het doorstromen van kennis naar de bedrijven in de regio te bewerkstelligen door Europese projecten te initiëren waarin zowel kennisinstellingen als kmo's kennis en infrastructuur delen. Concrete realisaties zijn hier de uitwerking van een geautomatiseerd systeem rond kennisvragen (*supra*), maar ook de verdere uitrol van *physical* internet in de regio en de Laagdrempelige Expertise- en Dienstverleningscentra 2.0.

Interne structuur

Activiteiten

Bruggen bouwen

ALS PROJECTBUREAU

TUA West zoekt, in afstemming met haar partners, permanent naar opportuniteiten om te investeren in extra kennisinfrastructuur voor de hoger onderwijsinstellingen. Een van de manieren om hieraan tegemoet te komen, is via Europese subsidieprogramma's. TUA West fungeert als facilitator en expert inzake projectwerking. Onze rol varieert in verschillende projecten: van informele partner, over copromotor tot projectverantwoordelijke. TUA West staat te allen tijde open om haar kennis te delen en te verspreiden.

Om zo veel mogelijk Europese middelen naar West-Vlaanderen te halen, analyseerden we dit jaar 27 Europese subsidieprogramma's en toetsten we die op hun relevantie en bruikbaarheid binnen de werking van TUA West. De literatuurstudie wordt komend jaar nog verder uitgebreid met o.a. Europese netwerken. Daarnaast nemen we op reguliere basis deel aan infosessies rond subsidieprogramma's. Op die manier houden we de vinger aan de pols en kunnen we ideeën van de kennisinstellingen efficiënt plaatsen binnen een gepast programma.

Dankzij de opgedane ervaring met Europese projecten, beschikken we nu over relevante kennis, onder andere op het vlak van staatssteunanalyses. Omdat het merendeel van deze projecten die TUA West begeleidt een interactie inhouden tussen bedrijven en kennisinstellingen, loert de regelgeving altijd om de hoek. De regels inzake staatssteun zijn vastgelegd in Europese wetgeving en moeten vermijden dat bedrijven die deelnemen aan gesubsidieerde activiteiten een onrechtmatig concurrentievoordeel krijgen binnen de interne markt.

Momenteel heeft TUA West expertise opgebouwd in volgende Europese programma's:

Interreg Vlaanderen-Nederland

Interreg is het Europees programma voor Europese Territoriale Samenwerking dat met gesubsidieerde projecten de samenwerking tussen regio's in verschillende landen bevordert en de economische cohesie in de hele Europese Unie versterkt. Elke grensstreek binnen de EU kent een eigen Interreg-programma. Interreg Vlaanderen-Nederland omvat volgende regio's: West- en Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant, Vlaams en Nederlands Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. Binnen dit programma lopen er twee projecten waarin TUA West een rol opneemt (*infra*).

Interreg France-Wallonie-Vlaanderen

Binnen dit Interreg-programma werken vijf Franse en Belgische regio's samen om de grens te doen vervagen. Het programma Interreg France-Wallonie-Vlaanderen is ontstaan vanuit de wil om economische en sociale uitwisselingen te stimuleren tussen grensregio's Hauts-de-France en Grand Est in Frankrijk en Wallonië en West- en Oost-Vlaanderen in België. Het programma voegt gemeenschappelijke deskundigheid samen en valoriseert tegelijkertijd het potentieel van elke betrokken regio ten voordele van de bevolking van de zone. Binnen dit Interreg-programma loopt een project waarin TUA West actief is als copromotor (*infra*).

EFRO

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) is een van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen (ESIF). EFRO beoogt doelstellingen rond het regionaal beleid te verwezenlijken. Met dit beleid wil de Europese Unie de verschillende ontwikkelingsniveaus tussen de regio's verkleinen.

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

Op Vlaams grondgebied zorgt het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) ondersteuning bij de realisatie van de Europa 2020-doelstellingen, dit onder de noemer 'EFRO Vlaanderen'. Daarin keurde de Vlaamse Regering een operationeel meerjarenprogramma 2014-2020 goed dat opgebouwd is rond vier prioriteitsassen:

- **Prioriteitsas 1:** stimuleren van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie;
- **Prioriteitsas 2:** versterken van het concurrentievermogen van kmo's;
- **Prioriteitsas 3:** bevorderen van de overgang naar een koolstofarme economie;
- **Prioriteitsas 4:** bevorderen van een duurzame grootstedelijke ontwikkeling.

Binnen de huidige programmaperiode lopen er zes actieve projecten waarvan TUA West (co)promotor is. Al deze projecten kaderen tevens in het West-Vlaamse GTI-kader. Binnen deze Geïntegreerde Territoriale Investerings wordt een specifieke strategie voor het desbetreffende gebied ontwikkeld, waarbij middelen kunnen worden gebundeld uit verschillende assen, operationele programma's en fondsen. Belangrijk hierbij is dat de acties in een GTI-gebied enerzijds moeten aansluiten bij de eigen regionale strategie (lees: *West Deal*) en anderzijds dienen te passen binnen de specifieke doelstellingen van het operationele programma.

In 2018 werden verschillende nieuwe projectoproepen gelanceerd. De modaliteiten van deze oproepen werden vanuit elke expertengroep nauwgezet opgevolgd en gezocht naar opportuniteiten waarop de partners gezamenlijk wensten in te zetten. Dit resulteerde in het indienen van negen projectvoorstellen waarvan zes EFRO-GTI en drie Interreg Vlaanderen-Nederland waarin TUA West een rol speelt.

OP VLAK VAN INTERNATIONALISERING

Grensinfvoorziening Vlaanderen-Nederland

	Dethon, EGTS Linieland van Waas en Hulst, Gemeente Bergen op Zoom, Gemeente Eindhoven, Gemeente Maastricht, Provincie Antwerpen, Provincie Oost-Vlaanderen, Sociale Verzekeringsbank/Bureau voor Belgische Zaken, UWV Werkbedrijf West-Brabant & Zeeland, VDAB en Voka - Kamer van Koophandel Oost-Vlaanderen		Interreg Vlaanderen-Nederland
	01/06/2016 – 31/05/2019		Projectpartner
	€ 2.519.275,11		Studentenmobiliteit tussen West-Vlaanderen en Zeeland verhogen

Bij grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit denken we spontaan aan werknemers, werkgevers en werkzoekenden als doelgroep. Een van de belemmeringen om over de grens te werken, is de onbekendheid met de gebruiken, regels, gewoontes aan de andere zijde van de grens. De praktijk leert dat mensen die regelmatig de grens over gaan, minder last hebben van deze belemmerende factor. Jongeren al in een heel

vroeg stadium over de grens brengen, kan hierbij helpen. Daarom worden binnen dit Interreg-project acties opgezet om de leerlingen- en studentenmobiliteit te verhogen.

De activiteit 'Grensoverschrijdende scholings- en stagemogelijkheden' richt zich op het stimuleren van grensoverschrijdende mobiliteit bij studenten uit het hoger onderwijs. Door studenten bewust te maken van de mogelijkheden aan de andere kant van de grens, nog voor ze zich op de arbeidsmarkt begeven, willen we de toekomstige arbeidsmarktmobiliteit bevorderen. TUA West is verantwoordelijk voor de uitwerking van deze activiteit. Dit betekent concreet het uitbouwen van een grensoverschrijdend expertennetwerk hoger onderwijs dat de randvoorwaarden dient te creëren om te komen tot een grensoverschrijdend onderwijs- en stageaanbod tussen de provincies West-Vlaanderen en Zeeland.

In het voorjaar 2017 stelde TUA West een actieplan op voor het uitbouwen van een expertennetwerk, de uitwerking van grensoverschrijdende studie- en stagemogelijkheden en de sensibilisering van studenten. De West-Vlaamse kennisinstellingen Howest, KU Leuven Campus Kortrijk, UGent Campus Kortrijk, VIVES en de Zeeuwse kennisinstellingen HZ en UCR waren aanwezig op het eerste overleg van het Expertennetwerk Hoger Onderwijs in augustus 2017.

Voor de sensibilisering van en communicatie naar studenten werd een promotiefilmpje gemaakt waarin Nederlandse en Vlaamse studenten getuigen over studeren over de grens.

In november 2017 vond de eerste editie van de Buitenlandsbeurs plaats te Gent. TUA West was samen met HZ en UCR aanwezig met een stand om studeren en stage lopen in Zeeland te promoten. Voor de beurs werd een brochure 'Studie en stage in Zeeland' opgesteld in samenwerking met HZ en UCR.

In december 2017 gingen de West-Vlaamse partners op werkbezoek naar Zeeland. Ze maakten kennis met het *International Office* en het stagebureau van HZ en de communicatieverantwoordelijke en enkele studenten van UCR. Nederlandse en Vlaamse lectoren uit verschillende studiegebieden leerden elkaars aanbod beter kennen en gingen samenwerkingsmogelijkheden na. Tijdens het tweede overleg van het expertennetwerk Hoger Onderwijs werden de voornaamste knelpunten met betrekking tot grensoverschrijdende studie en stage besproken. Op basis van de input van de Nederlandse en Vlaamse partners stelde TUA West daaromtrent een nota op.

In mei 2018 vond een tegenbezoek vanuit Zeeland aan West-Vlaanderen plaats. Een delegatie uit HZ bracht een bezoek aan de Brugse campussen van Howest en VIVES. Naast een algemene toelichting stonden bij VIVES een bezoek aan het Zorglab en het Simlab centraal. Daarna was er ruimte voor overleg per studiegebied tussen de verschillende opleidingscoördinatoren. Bij Howest brachten we een bezoek aan het Howest Hospital en aan The Vibe, een incubator voor ondernemende informatici. Tijdens het derde overleg van het expertennetwerk Hoger Onderwijs werd de nota van TUA West omtrent knelpunten met betrekking tot

grensoverschrijdende studie en stage aan de partners voorgesteld. De tekst werd op basis van de feedback van de partners gefinaliseerd en de nota werd als beleidsinsteek voorgelegd aan verschillende beleidsorganen.

Op 28 en 29 september 2018 nam TUA West samen met Howest, KU Leuven Campus Kulak Kortrijk, UGent campus Kortrijk en VIVES deel aan de Onderwijsbeurs Zuid te Eindhoven. Voor deelname aan de beurs werd de brochure 'Studie of stage in West-Vlaanderen' opgemaakt in samenwerking met deze partners.

Na afloop van het project in het voorjaar 2019 zal het expertennetwerk hoger onderwijs worden verdergezet als werkgroep internationalisering in de algemene werking van TUA West.

Met de financiële steun van:

Europese Unie

Uitbouwen Task Force China

De provincie West-Vlaanderen en de Chinese provincie Zhejiang hebben reeds een lange traditie van samenwerking. Via deze samenwerking tracht West-Vlaanderen haar positie in de globale economie te versterken door acties te ondernemen op het vlak van economie, landbouw en onderwijs.

Aangezien beide provincies geconfronteerd worden met uitdagingen op vlak van milieu, onderzoek en gezondheidszorg, besloten ze om een gezamenlijk kennisinstituut voor duurzame economie uit te bouwen. De Provinciebesturen willen op die manier hun expertise rond deze problematieken delen en versterken.

Dit kennisinstituut zal als platform optreden waar onderzoekinstellingen, in samenwerking met de industrie en onafhankelijke kenniscentra, toegepast wetenschappelijk onderzoek uitvoeren, *pilots* kunnen uitbouwen en kennis en ervaringen uitwisselen. Deze oplossingen zullen bijdragen tot een circulaire economie en een reductie van de ecologische voetafdruk in beide provincies. Via de *Task Force China* coördineert TUA West de West-Vlaamse inspanningen in nauwe samenwerking met POM West-Vlaanderen.

Bezoek Canadese ambassade

In november vond een verkennend gesprek plaats tussen de Canadese ambassade en de West-Vlaamse kennisinstellingen. Er werd voorzichtig afgetast wat beide regio's voor elkaar zouden kunnen betekenen met specifieke aandacht voor het West-Vlaams competentiecentrum Machinebouw & Mechatronica.

Deze gesprekken legden het potentieel van een samenwerking tussen beide regio's bloot. In februari 2019 brengt de Canadese ambassade opnieuw een bezoek aan West-Vlaanderen tijdens *Indumation 2019* waarbij een uitgebreid bezoek wordt gebracht aan de aanwezige West-Vlaamse kennisinfrastructuur.

VIA INNOVEREND ONDERWIJS

Educational Technology

In september 2018 werkte TUA West samen met Howest, KU Leuven Campus Kulak Kortrijk, UGent Campus Kortrijk en VIVES een project uit rond *Educational Technology*. Het project *The Learning Factory* werd ingediend binnen call 2 van EFRO-GTI in september 2018.

Het project wil bedrijven ondersteunen bij de implementatie van innovatieve digitale technologieën. Daartoe bundelen Howest, KU Leuven Campus Kulak Kortrijk, UGent Campus Kortrijk en VIVES onder coördinatie van TUA West hun expertise onder de vorm van *living labs* verenigd in een *Learning Factory*. Deze unieke samenwerking tussen de West-Vlaamse universiteiten en hogescholen laat toe om op grote schaal een sterk interdisciplinair, intersectoraal en faciliterend aanbod te creëren voor bedrijven. Het project bevat de (verdere) complementaire uitbouw van het *Immersion lab*, het *Skills lab*, het *Simlab*, het *Collaboration lab* en het *Multilocation lab*, elk met een eigen focus, maar gezamenlijk gebrand onder de term *The Learning Factory*. In afstemming met het bedrijfsleven worden reële cases uitgewerkt die verfijnd worden naar waarheidsgetrouwe situaties die de mogelijkheden van nieuwe technologieën onderstrepen.

Het project kreeg helaas geen groen licht voor verdere uitwerking. TUA West en haar partners zijn echter overtuigd van het belang en de meerwaarde van *Educational Technology* voor onze provincie. Daarom gaat TUA West na of *The Learning Factory* in 2019 kan worden uitgewerkt binnen een ander financieringskanaal.

Duaal leren

TUA West zetelt in de forum- en kerngroep van het Provinciaal Partneroverleg Duaal Leren. Vanuit deze overlegorganen volgt TUA West de ontwikkelingen rond duaal leren in het secundair onderwijs op om na te gaan of en hoe deze onderwijsvorm ook in het hoger onderwijs kan worden geïmplementeerd. Dit resulteerde in de indiening van twee nieuwe projecten waarin proeftuinen duaal leren zullen worden opgezet in het hoger- en volwassenonderwijs in 2019 (*infra*).

Activiteiten

Valorisatie

Valorisatie

VIA OPEN INNOVATIE EN COCREATIE

Onder het motto ‘samenwerken is het nieuwe concurreren’ schrijven veel subsidieprogramma’s het principe van cocreatie voor. Dit impliceert dat alle eindgebruikers van een waardeketen worden betrokken bij de ontwikkeling en productie van een dienst of goed. *Best practices* tonen aan dat het betrekken van deze individuen vaak een toegevoegde waarde heeft, omdat het ontwikkelde product beter beantwoordt aan de noden van de eindgebruiker. TUA West fungeert graag als voortrekker van dit principe. Vanuit die optiek werd een presentatie ‘*Cocreatie als verrijking*’ uitgewerkt die bedrijven, kennisinstellingen, onderzoekers, werknemers en studenten laat kennis maken met cocreatie. Aan de hand van een aantal praktijkgerichte voorbeelden tonen we aan dat cocreatie al vaker voorkomt dan dat men zou verwachten. Aanvullend werd ook een workshop ontwikkeld waarin de deelnemers op een onbewuste manier cocreëren en de toegevoegde waarde duidelijk wordt wanneer de resultaten worden voorgesteld. In het najaar van 2018 werd de workshop voor het eerst getest.

Daarnaast werd TUA West uitgenodigd door VIVES om een workshop te geven op de Dag van het Onderzoek. Tijdens deze informatieve dag biedt VIVES zijn onderzoekers een aantal thematische workshops aan die hen kunnen inspireren. TUA West verzorgde een workshop rond cocreatie.

Dag van het Onderzoek (VIVES)

Testcase workshop cocreatie

Naast de ontwikkeling van een workshop rond cocreatie neemt TUA West vaak een rol op in projecten waarin open samenwerking tussen verschillende partners en de ontwikkeling van open innovatieplatformen centraal staat. Hieronder lichten we een aantal van die projecten toe.

Accelerate³

Brightlands Chemelot Campus,
Centexbel, KU Leuven Campus
Kulak Kortrijk

Interreg Vlaanderen-Nederland

01/01/2016 – 31/12/2018

Projectverantwoordelijke

€ 2.347.070,39

Projectcoördinatie

In Accelerate³ bundelen projectpartners Brightlands Chemelot Campus, Centexbel, KU Leuven Campus Kulak Kortrijk en TUA West de krachten op het vlak van de ontwikkeling van biogebaseerde materialen voor *Additive Manufacturing*. Het project wil de specifieke expertise en testinfrastructuur met betrekking tot 3D-printen uit Nederlands Limburg en West-Vlaanderen versterken. Beide regio's kennen een gelijkaardig economisch weefsel dat voor het merendeel bestaat uit kleine en middelgrote ondernemingen. Daarnaast worden ze met soortgelijke uitdagingen geconfronteerd en zijn ze actief in het domein van *Additive Manufacturing*, met complementaire specialisaties, van polymeerformulaties over *processing* tot materiaalkarakterisatie. Door de grensoverschrijdende clustering kunnen de kmo's en mkb's die actief zijn op het vlak van *Additive Manufacturing* in deze regio's groeien. Zij kunnen dankzij Accelerate³ immers rekenen op een uitgebreid en complementair aanbod van zowel test- en onderzoekinfrastructuur als expertise.

De voornaamste doelstelling van Accelerate³ is de uitbreiding en versterking van de test- en onderzoeksfaciliteiten op het vlak van *Additive Manufacturing*. Daartoe maakte het project de aankoop mogelijk van 3D-printgerelateerde apparatuur bij projectpartner Centexbel en van karakteriseringsapparatuur bij KU Leuven Campus Kulak Kortrijk. De apparatuur wordt ingezet voor onderzoek naar biogebaseerde materialen voor 3D printing.

In het voorjaar 2017 werden de eerste toestellen -de Arburg *Freeformer* 3D-printer bij Centexbel en een XPS Spectrometer bij KU Leuven Campus Kulak Kortrijk- aangekocht. In november 2017 werd de *Freeformer* officieel ingehuldigd en gedemonstreerd aan het grote publiek op de *Prototyping* beurs te Kortrijk Xpo.

Arburg Freeformer 3D-printer 1

XPS Spectrometer 1

In 2018 breidde de karakteriseringsapparatuur bij KU Leuven Campus Kulak Kortrijk uit met een XRD-toestel en een calorimeter. De nieuwe monofilament extrusielijn werd eind december 2018 bij Centexbel ingehuldigd voor het publiek tijdens het slotevent van Accelerate³.

Monofilament extrusielijn

XRD-toestel

1ICT Calorimeter

Daar waar de Vlaamse partners investeerden in apparatuur legde de Nederlandse projectpartner Chemelot Campus BV zich toe op de uitbouw van een grensoverschrijdende cluster op het vlak van *Additive Manufacturing*. Zo nam het partnerschap jaarlijks deel aan de *3D printing Materials Conferentie* in Geleen en aan de *Prototyping* beurs in Kortrijk. In 2018 werd, zowel in Nederland als in Vlaanderen, een *Matchmaking* event georganiseerd met het oog op het genereren van businesscases of potentiële samenwerkingen met kmo's/mkb's op het vlak van *Additive Manufacturing*.

Meet the experts @Prototyping 2018

Met de financiële steun van:

Blue Accelerator

POM, UGent, VITO, VIVES en VLIZ

EFRO-GTI

01/05/2018 – 30/04/2021

Copromotor

€ 3.677.000,00

Netwerk van experts

Het *Blue Accelerator*-project wordt voor 1,5 miljoen euro gefinancierd door EFRO, met cofinanciering van 735 400,00 euro door de Vlaamse overheid (Hermes-fonds). Het project zal worden uitgevoerd door POM West-Vlaanderen in samenwerking met TUA West, VIVES, VITO en VLIZ.

Het project speelt in op de nood aan testfaciliteiten *on-*, *near-* en *offshore* en heeft als doel om, met als uitvalsbasis Oostende, een *living lab* te creëren waar testen mogelijk zijn in *real life* zee condities. Dit *living lab* omvat volgende elementen:

- Het realiseren van een aanbod aan testfaciliteiten in *on-*, *near-* en *offshore* omgeving ten dienste van de wetenschap en de industrie o.m. via een aantal gerichte investeringen.
- Het opzetten met de betrokken partners en de relevante overheden van een gemeenschappelijke omkadering voor de verschillende faciliteiten ter ondersteuning van gebruikers.
- Het opzetten van een academisch gedreven innovatieprogramma gericht op het toepassen van *drones* in *offshore* omstandigheden.
- Het realiseren van een ondersteunend open innovatieplatform *blue energy* gericht op het versterken van innovatie in de *blue energy* sector.

Met de financiële steun van:

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

Europese Unie

Circularity in & with New Materials

Catalisti, Centexbel, Howest, KU Leuven, POM, UGent en VIVES

EFRO-GTI

01/05/2017 – 30/04/2020

Copromotor

€ 2.500.000;00

Ontwikkeling open innovatieplatform

In dit project staat het gebruik van recycleert als grondstof voor de kunststofverwerkende en textielindustrie centraal. Men wil op die manier deze sectoren laten uitgroeien tot voorloper in het sluiten van kringlopen. Hiervoor breidt het VKC-gebouw fors uit opdat de beoogde investeringen een plaats kunnen krijgen in een open innovatiehal. Deze uitbreiding wordt normaliter begin 2020 gefinaliseerd. Ondertussen werden een aantal strategische investeringen uitgevoerd, meer specifiek de aankoop van machines en relevante apparatuur zoals een rotationele rheometer door KU Leuven en Centexbel. TUA West heeft in dit aspect een coördinerende rol inzake onderlinge afstemming en integratie.

Het hele project draait rond een intense samenwerking tussen de verschillende kennisinstellingen waar neutraliteit, transparantie en openheid centraal staan. Deze kenmerken worden vertaald via een 'open innovatie'-overeenkomst. Binnen deze overeenkomst worden gezamenlijke afspraken gemaakt omtrent het gebruik van verschillende machines. In 2018 werd intensief ingezet op de ontwikkeling van deze overeenkomst waarbij KU Leuven een eerste aanzet deed. Vervolgens werden gesprekken gevoerd met de partners en bijhorende juridische diensten. Deze blijven cruciaal om een zo breed mogelijk draagvlak te creëren tussen partners. Al zeker omdat met deze overeenkomst kennis- en machinedeling wordt beoogd tussen partners. Het einde van 2018 brengt ook de finalisering van deze overeenkomst met zich mee. Verwacht wordt dat deze overeenkomst ondertekend kan worden in het voorjaar van 2019.

In 2018 werd ingezet op de inventarisatie van kennis bij de verschillende partners in de schoot van de expertengroep Nieuwe Materialen. Dit met het oog op de uitbreiding van dat open innovatieplatform. Eerder (2017) werd de beschikbare apparatuur geïnventariseerd. Door de kennis van partners te capteren, wordt men geïnformeerd over elkaars sterkten en ambities waardoor opportuniteiten worden verkend en nieuwe samenwerkingsverbanden kunnen worden gesmeed.

Door enige vertraging zouden de bouwwerken aanvangen in september 2019. De inhoudelijke invulling van het gebouw is de essentie van het vervolgetraject 'Ongelimiterde recyclage' (*infra*).

Uitbreiding VKC-gebouw (zijaanzicht)

Uitbreiding VKC-gebouw (binnen)

Met de financiële steun van:

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

Crop on top | het platform voor cocreatie van innovatieve *urban farming* technologie (1177)

Inagro

EFRO-GTI

01/05/2017 – 31/12/2020

Lid stuurgroep

€ 7.987.112,00

Kennisdeling inzake cocreatie, open innovatieplatformen en living labs

Er liggen kansen in Vlaanderen om het gebruik van ruimte, energie en hulpstoffen in plantaardige productie te beperken door in te zetten op meervoudig ruimtegebruik en op kringlooeconomie, in interactie met andere sectoren. Dit project zet de stap naar hoogtechnologische *urban farming*. Ontwikkeling van nieuwe technologieën is nodig om dit haalbaar en betaalbaar te maken.

Het *Crop on top*-project wil de ontwikkeling van *urban farming* technologie binnen Vlaanderen organiseren volgens de principes van cocreatie tussen technologiebedrijven, telers, kennisinstellingen en andere relevante stakeholders zoals industrie en overheden. Hiertoe wordt geïnvesteerd in een onderzoekomgeving met een hoge demonstratieve waarde.

De infrastructuur is een sprekend voorbeeld van integratie op het vlak van grondstoffen- en ruimtegebruik: gebouwd op 8000 m² dakoppervlak van een loods, wordt restwarmte en CO₂ aangeleverd vanuit afvalverbranding, wordt de waterkringloop gesloten met de activiteit in de loods en worden nutsvoorzieningen en WKK gedeeld. Alle faciliteiten zijn voorzien voor de ontwikkeling van nieuwe *urban farming* technologie, verticale systemen tot twaalf meter hoogte en systemen van afgesloten meerlagenteelt.

Op die manier wordt de infrastructuur een visionaire, inspirerende en creatieve onderzoek- en werkomgeving. De technologieën die hier ontwikkeld worden zijn wereldwijd valoriseerbaar bij de ontwikkeling van lokale voedselstrategieën.

De infrastructuur is architectonisch een *landmark* aan de Roeselaarse stadsrand én is maximaal toegankelijk voor het brede publiek om het maatschappelijk draagvlak te creëren voor hoogtechnologische glastuinbouw en stadslandbouw.

Bij opmaak van het *Crop on Top*-projectvoorstel werd de oplevering van de dakserre voorzien voor 31 augustus 2018. Omwille van een uitgelopen aanbestedingsprocedure kent het project een aanzienlijke vertraging. Dit impliceert dat de uiteindelijke oplevering van de dakserre voorzien is voor juni 2020.

TUA West is geen formele partner in dit project, maar verleent wel haar kennis inzake *living labs*, cocreatie, staatssteun en de ontwikkeling van open innovatieplatformen aan dit project via de stuurgroep. Deze komt op frequente basis samen om de stand van zaken te bespreken en toekomstige activiteiten af te toetsen.

Met de financiële steun van:

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

Europese Unie

Machinebouw & Mechatronicacentrum WV

Howest, KU Leuven Campus Brugge,
POM, Sirris en UGent Campus
Kortrijk

EFRO-GTI

01/01/2017 – 31/08/2019

Copromotor

€ 4 270 521,38

Ontwikkelen op en innovatieplatform

Dit project ondersteunt de transformatie van de machinebouw- en mechatricasector om op die manier haar internationale positie en verankering in Vlaanderen op duurzame wijze te versterken.

De projectpartners verwezenlijken dit via de oprichting van een West-Vlaams Competentiecentrum met als hoofdthema Industrie 4.0. Het centrum bestaat uit vijf verschillende labo's met elk een eigen expertise:

- **Innovatielab rond Industrie 4.0 Machine | KU Leuven Campus Brugge**

Het opzet van het innovatielab "Industrie 4.0 Machine" is om machines en voertuigen om te vormen tot geconnecteerde en (semi-)autonome *cyber physical systems*. De evolutie naar *internet of things*, of *web-of-systems* leidt naar zelf-organiseerbare netwerken van sensoren, communicatie, actuatoren en intelligentie.

- **Innovatie in Industrie 4.0 georiënteerde productie | KU Leuven Campus Brugge**

Deze conceptfabriek bestaat uit een aantal zelf-configureerbare *plug- en producesystemen* en omvat zowel ingeburgerde, als nieuwe processen, waaronder een klein logistiek systeem, sensoretnetwerk, industriële controllers en communicatiemodules. De conceptfabriek fungeert als proeftuin om radicaal nieuwe disruptieve innovaties uit Industrie 4.0 op een eenvoudige manier te implementeren.

- **Applicatielab rond flexibele assemblage | Sirris en UGent Campus Kortrijk**

Dit applicatielab focust op flexibele automatiseringsconcepten en zelflerende systemen voor flexibele en adaptieve werkplaatsen. Hoe kunnen nieuwe technologieën de operator ondersteunen om de assemblage te optimaliseren en de cognitieve en ergonomische belasting van de operator te reduceren?

- **Applicatielab rond slimme productieorganisatie | Sirris en UGent Campus Kortrijk**

Bij een slimme productieorganisatie ligt de focus op de vereenvoudiging van logistiek en een drastische reductie van de doorlooptijd binnen een productieomgeving met kleine series en hoge complexiteit en/of variëteit.

Hier komen elementen aan bod zoals zelfsturende systemen (vb. *Quick Response Manufacturing*), slimme producten die de productie en logistiek aansturen,

geavanceerde *engineering* systemen om (simultaan) zowel product, productiemiddel als productieproces te simuleren. Maar ook het connecteren van de reële en de virtuele wereld om te komen tot *real-time* beslissingsondersteuning en productieoptimalisatie krijgt de nodige aandacht.

- **Technologielabo rond *Virtual & Augmented Reality* | Howest**

Dit technologielabo focust op de implementatie van *Virtual Reality* (VR) en *Augmented Reality* (AR) in machinebouw en mechatronica. Er wordt onder andere gebouwd aan concepten als operatoropleiding in VR of onderhoudstoepassingen in AR. Wat kunnen deze nieuwe technologieën in de waardeketen van een bedrijf betekenen of welke prototypes kunnen hierrond ontwikkeld worden? Op deze vragen zoeken de onderzoekers in dit lab samen met u de oplossing.

Het project mikt eveneens op de oprichting van een open innovatieplatform voor overleg tussen alle belanghebbenden, het begeleiden van de verschillende componenten en het uitzetten van de toekomststrategie. TUA West stimuleert via dit open innovatieplatform een continue en open samenwerking tussen kennisactoren en bedrijven. Centraal hier staat het *gentleman's agreement* dat in 2017 werd ontwikkeld en begin 2018 werd ondertekend. Hierin wordt de open samenwerking tussen de verschillende kennispartners beschreven. Dit impliceert een intensieve samenwerking waarbij men als collectief naar buiten treedt om ondernemingen te ondersteunen bij de transformatie naar industrie 4.0.

Een praktijkvoorbeeld van dit *gentleman's agreement* is de beurs 'WestTech' waaraan alle partners deelnamen met een resem interactieve demo's. Tijdens WestTech konden bedrijven kennis maken met de competenties waarover het consortium beschikt. Dit resulteerde in 2018 in een aantal bedrijfsbezoeken bij grote spelers om de automatisatiemogelijkheden te bekijken.

Het Competentiecentrum M&M maakte ook gebruik van de openstaande oproep van EFRO-GTI om een vervolgtraject in te dienen, namelijk 'Cocreatie binnen het competentiecentrum M&M' waar de interactie tussen bedrijven en kennisinstellingen centraal staat (*infra*). In dit vervolgtraject wordt het consortium versterkt door de expertise van Flanders' Make dat in 2019 een satellietkantoor in Kortrijk zal oprichten. Ook het Maaklab van VIVES, gespecialiseerd in 3D-printing, sluit aan bij het partnerschap.

Met de financiële steun van:

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

Open testing- en onderzoeksfaciliteiten voor topsectoren in de voedingsindustrie

Flanders' FOOD, KU Leuven Campus Kulak Kortrijk en UGent Campus Kortrijk

EFRO-GTI

01/09/2017 – 31/08/2019

Promotor

€ 95.575, 39

Projectcoördinatie en ontwikkeling open innovatieplatform

De Vlaamse voedingsindustrie vertegenwoordigt, met een omzet van 38,4 miljard euro in 2015, ongeveer 1/5de van de omzet van de volledige industrie. In datzelfde jaar stegen de investeringen met 6% wat goed is voor 996,1 miljoen euro. Ook de export kende een stijging met 4,2% en het aantal directe en indirecte arbeidsplaatsen bedroeg maar liefst 157 554.

Omwille van de uitdagingen en de sterke aanwezigheid van de voedingsindustrie in West-Vlaanderen wil *West Deal* de kennisonderbouw in de Vlaamse agrovoedingsindustrie versterken. Het EFRO-project 'OIP Voeding' bouwt open testing- en onderzoeksfaciliteiten uit voor plantaardige nevenstromen in de voedselproductie en voor het frituurproces in de voedselverwerking. Dit wordt verwezenlijkt via gezamenlijke en complementaire investeringen in enerzijds het laboratorium *Food & Lipids* van KU Leuven Campus Kulak Kortrijk en anderzijds het laboratorium voor voedingsmicrobiologie- en technologie van UGent Campus Kortrijk.

TUA West treedt in dit project op als promotor en biedt ondersteuning inzake communicatie, disseminatie en wisselwerking met de industrie. Dat laatste gebeurt samen met Flanders' FOOD. Omwille van de noodzaak aan een geïntegreerde aanpak, wordt een open innovatieplatform ontwikkeld dat de industrie een geïntegreerd antwoord en inzicht kan bieden op de complexe problematiek van valorisatie van plantaardige nevenstromen en frituren.

2018 stond in het teken van de aanbesteding van de vooropgestelde analysetoestellen. Een grondige studie toonde evenwel aan dat het meer opportuun was om het oorspronkelijke aanbestedingsplan bij te schaven. Op deze manier beantwoorden de toestellen meer aan de vraag uit de markt en bieden ze een hogere economische meerwaarde en gebruiksvriendelijkheid. De oplevering van de verschillende toestellen wordt voorzien in het voorjaar van 2019, bij de beëindiging van het project.

Naast analyseapparatuur staat ook hier de creatie van een open innovatieplatform centraal. Hiervoor werkt TUA West nauw samen met Flanders'FOOD. In de loop van 2018 organiseerde FF een reeks thematische *roadmaps*. In deze brainstorm keek men naar de trends van het verleden, de huidige stand van zaken en werd actief nagedacht over verwachtingen en wensen die de voedingssector kunnen beïnvloeden. Twee *roadmaps* dragen sterk bij tot de ontwikkeling van het OIP Voeding, namelijk 'Van Aardappel tot Friet' met een specifieke aandacht voor vetten en 'Van Gewas tot Veggie' waar nevenstromen in de kijker stonden. De bedrijfswereld was tijdens elke brainstorm sterk vertegenwoordigd en ondernemers konden hun ideeën aftoetsen met de aanwezige onderzoekers.

Naast de *roadmaps* organiseerde de expertengroep Voeding van TUA West ook een seminarie. Er werd een volledige avond gewijd aan de (on)zin van additieven (*infra*), waarbij een aantal experts hun kennis deelden met bedrijven actief binnen de voedingssector.

In augustus 2019 loopt het project af met de oplevering van de -Europees unieke- analysetoestellen en de ontwikkeling van een operationeel open innovatieplatform waar zowel bedrijven als kennisinstellingen in de toekomst elkaar zullen vinden.

Met de financiële steun van:

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

Europese Unie

Proeftuin Voeding-Water

UGent Campus Kortrijk en Vlakwa

EFRO-GTI

01/06/2017 – 31/05/2020

Copromotor

€ 1.069.000,00

Ontwikkeling werkgroepen en
algemene projectopvolging

De stap van de onderzoeksfase naar de implementatie van technologische innovaties is voor bedrijven vaak nog te groot of te complex. Hierdoor is er sprake van een kloof tussen onderzoek en de uiteindelijke marktpenetratie. Dit EFRO-project speelt hierop in door een proeftuin op te zetten voor West-Vlaamse voedingsbedrijven.

Dankzij de inrichting van een mini-voedingsfabriek met modulaire pilotlijnen en een bijhorende waterbehandelingsruimte kunnen bedrijven op representatieve schaal alternatieve en innovatieve technologieën testen op verschillende eenheidsbewerkingen (wassen, snijden...). Binnen deze proeftuin is het mogelijk om de economische, ecologische en sociale impact van diverse technologieën in kaart te brengen.

Via het project 'Proeftuin voeding-water' willen UGent campus Kortrijk, TUA West en Vlakwa hun kennis bundelen ten voordele van bedrijven uit de watertechnologie- en AGF-sector. Er zal een multidisciplinair netwerk uitgebouwd worden rond de diverse expertises aanwezig in de (academische) onderzoekswereld, de praktijkcentra en de bedrijfssector rond de verwerking van AGF en waterbehandeling. TUA West vormt een belangrijke actor binnen het triple helixmodel en de beoogde cocreatie. Via regelmatig overleg tussen de leden van thematische werkgroepen zal kruisbestuiving naar andere sectoren mogelijk gemaakt worden. Op die manier kan naast het cocreërende aspect ook een controlerend aspect aan bod komen waarbij nieuwe gebruikers, mogelijkheden en marktopportunities kunnen worden ontdekt en besproken.

Het project 'Proeftuin Voeding-Water' maakt deel uit van een drieluik dat VEG-i-TEC heet. Op 8 februari 2018 werd VEG-i-TEC officieel bekendgemaakt aan het brede publiek. Het tweede luik is een ander EFRO-GTI-project waarin de realisatie van het onderzoekgebouw centraal staat. Het derde luik, binnen Interreg France-Wallonie-Vlaanderen, staat garant voor de uitvoering van een technologische *roadmap* voor de industrie. Bovendien zet het in op innovatieve en technologische ontwikkelingen om het verbruik van energie en drinkwater te verminderen.

Verder stond 2018 voornamelijk in het teken van openbare aanbestedingen. Hier spelen de thematische werkgroepen een belangrijke rol. Die zijn samengesteld uit organisaties, actief in het werkveld, die door hun jarenlange expertise en ervaringen een belangrijke bijdrage kunnen bieden aan de inrichting van de pilotlijn en de technieken die hoofd bieden aan de industriële uitdagingen. Eenzelfde methodiek werd toegepast bij de inrichting van de waterbehandelingsruimte waar de debieten en bestemmingen van de verschillende types water in kaart werden gebracht.

TUA West speelt een centrale rol bij de opmaak van de beheersovereenkomst over de toestellen die in het onderzoekgebouw geplaatst zullen worden. Er wordt gesteund op ervaring uit gelijkaardige EFRO-projecten zoals 'Open testing- en onderzoeksfaciliteiten voor topsectoren in de (West-)Vlaamse voedingsindustrie' en 'Circularity in & with new materials' waar al dergelijke overeenkomsten werden gesloten.

VEG-i-TEC-gebouw

Met de financiële steun van:

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

We-Lab for Health Technology & Movement

KU Leuven Campus Brugge en
VIVES

EFRO-GTI

01/04/2017 – 31/03/2020

Promotor

€ 1 050 000,00

Projectcoördinatie en ondersteuning
inzake cocreatie

Dit investeringsproject stimuleert in een nauwere samenwerking tussen KU Leuven Campus Brugge en VIVES via twee innovatieve *living labs* in Brugge. Het Bewegingslabo van KU Leuven analyseert bewegingen en wil nieuwe technologieën implementeren om revalidatie op afstand mogelijk te maken. Het Zorglab van VIVES richt zich op algemene zorgtechnologie in de thuis- en woonomgeving.

De toenemende zorgbehoefte, in combinatie met de economische realiteit van besparingen, maakt dat de gezondheids- en welzijnssector constant onderhevig is aan verandering. VIVES en KU Leuven willen hierop inspelen door, in cocreatie met bedrijven en eindgebruikers, innovatieve technologieën en/of diensten te ontwikkelen, te testen en te implementeren. Het resultaat daarvan is de ontwikkeling van nieuwe producten en/of diensten die de behandeling en begeleiding van de patiënt/gebruiker kunnen optimaliseren. Zo bundelen zorg- en kennisinstellingen met ondernemers hun expertise.

Opening Zorglab

TUA West treedt in dit project op als promotor, enerzijds om de band met de zorgeconomische actoren te bewaken en te versterken, anderzijds omwille van de algemene doelstelling van TUA West om de West-Vlaamse economie te versterken via de uitbouw van open innovatieplatformen.

Opening Bewegingslabo

Het jaar 2018 startte feestelijk, met in januari en maart de opening van respectievelijk het Zorglab en het Bewegingslabo. Eens de infrastructuur uitgebouwd was, kon de aandacht gaan naar de ontwikkeling van een cocreatietraject, waarin de kennisinstellingen samenwerken met bedrijven om nieuwe producten en dienstverleningen te creëren met een economische finaliteit. In het voorjaar werd gezocht naar een gepaste theoretische fundering om de methodiek te ontwikkelen. Er werd geopteerd voor 'Design thinking' en het traject kon worden vorm gegeven aan de

hand van het *double diamond*-principe. Tijdens dit proces was het belangrijk om de staatssteunregels in acht te nemen. Als promotor en expert in staatssteunanalyse nam TUA West hierin de leiding.

Tegelijk werd ook nagedacht over de marktpositionering van het project. Op welke manier willen we de trajecten bekend maken? Welk soort zorgbedrijven willen we bereiken? Wat bieden we hen aan? Na een aantal brainstormsessies viel de keuze op het lanceren van een open en brede oproep via een attractieve webpagina waarop bedrijven kunnen intekenen. Het consortium plant de lancering van de eerste oproep in het voorjaar van 2019.

Er werd ook ingezet op de bekendheid van beide labs. Zo ontving het Zorglab meer dan 1 000 bezoekers die kennis maakten met de aanwezige technologieën. Het Bewegingslabo legde contacten met de KNWV (Kinékring Noord-West-Vlaanderen). De partners brachten het project onder de aandacht op zorggerelateerde evenementen, zoals tijdens een bezoek aan het PRoF-centrum en op congressen als 'Zorg ontmoet technologie' en 'Towards a future proof healthcare economy'.

Het bleef echter niet bij West-Vlaamse contacten. De Noordzee werd overgestoken om kennis te maken met de Schotse zorgsector. Deze handelsmissie kaderde in het Interreg-project SHINE, dat nieuwe businessmodellen binnen de zorgsector onderzoekt. De deelname aan deze missie leidde tot contacten tussen Vlaamse, Nederlandse en Schotse bedrijven in de zorgsector. Deze contacten kunnen actief ingezet worden in 2019, wanneer de cocreatietrajecten starten.

Handelsmissie Schotland

Met de financiële steun van:

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

Europese Unie

GoToS3

AEI, NFID en POM

Interreg France-Wallonie-Vlaanderen

01/07/2016 – 30/03/2021

Ondersteuning POM West-Vlaanderen

€1 749 771,10

Netwerk van experts

Het ontwikkelen van cross-sectorale innovatietrajecten is een van de doelstellingen van GoToS3, een koepelproject dat een projectenportefeuille van zeventien deelprojecten beheert binnen het Interreg-programma France-Wallonie-Vlaanderen. De portefeuille verbindt 91 organisaties die actief zijn in zes verschillende innovatiedomeinen: Gezondheid & Zorg, Landbouw & Voeding, Textiel, Culturele & Creatieve Industrie, Nieuwe Materialen & Chemie, Mechatronica & Werktuigbouwkunde.

GoToS3 creëert zo interacties en synergieën tussen bedrijven en kennisinstellingen uit West-Vlaanderen, Hauts-de-France en Wallonië. Binnen dit ecosysteem moeten nieuwe combinaties van complementaire kennis, technologieën of diensten, die niet eerder met elkaar verbonden waren, elkaar vinden om zo een belangrijke bron van innovatie en economische vernieuwing te worden. Daarnaast biedt cross-sectorale innovatie een kader voor de valorisatie van onderzoeksresultaten, want de ontwikkelde technologieën kunnen een nuttige toepassing hebben buiten de eigen sector.

Er werd vooral gewerkt op de ontwikkeling van een methodologie voor cross-sectorale innovatie (of kortweg X-innovatie) en op de ontwikkeling van het concept “technologische bouwstenen”. Deze bouwstenen blijken essentieel om stappen te zetten richting technologietransfer en om de *innovation readiness* van een product wil verbeteren. Omdat kennis bij mensen zit en kennisoverdracht zelden spontaan gebeurt, is er in het eerste projectjaar ingezet op het connecteren van de partners. Zo werd een interdisciplinair en grensoverschrijdend netwerk van experts uitgebouwd. Dit gebeurde aan de hand van een interactieve workshop en een X-innovatie seminarie. Deze acties brachten samenwerkingsmogelijkheden aan het licht en leidden tot verfrissende en inspirerende ideeën.

In 2019 wil GoToS3 verder bouwen op deze resultaten en via workshops zoeken naar cross-innovaties die concrete projectideeën vormgeven. GoToS3 wil ook externe experts in het traject betrekken. Er komt een oproep om interdisciplinaire teams te laten samenwerken aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen. GoToS3 zal de deelprojecten van de portefeuille verder ondersteunen om de verworven onderzoeksresultaten te valoriseren en naar de markt te brengen. Daarvoor worden *matchmaking* events georganiseerd en staat een technomarkt rond slim textiel en materialen op de agenda.

TUA West is binnen dit project geen formele partner, maar stemt nauw af met de projectmedewerker bij POM die het GoToS3-project opvolgt.

VIA ONDERNEMERSCHAPProtopitch 3.0

LME, OC West, Pictanovo en Wap's Hub

Interreg France-Wallonie-Vlaanderen

01/07/2016 – 30/06/2020

Projectpartner

€ 1 787 710,24

Sensibilisering van studenten voor ondernemerschap

Protopitch 3.0 is een Interreg France-Wallonie-Vlaanderen project dat zich richt tot studenten, (pre)starters en ondernemingen in de sector van de culturele en creatieve industrie en digitale beeldbewerking. Het project heeft een tweeledige doelstelling: het initiatief tot ondernemerschap aanmoedigen bij studenten en startups en bedrijven begeleiden bij het opstarten van hun onderneming en de uitwerking van hun activiteiten. Het project steunt daarbij op drie pijlers: *Boostcamp* (uitwerking van een ondernemingsidee/project door studenten en startups), *Boostbusiness* (continue begeleiding en vormingen voor ondernemingen) en *Boostpitch* (pitchwedstrijd voor startende ondernemers).

De Vlaamse inbreng in Protopitch 3.0 wordt verzekerd door OC West en TUA West. Door onze krachten te bundelen, proberen we de brede doelgroep van het project in West-Vlaanderen te bereiken. OC West richt zich op ondersteuning van (pre)starters en startups (pijler *Boostbusiness*), terwijl TUA West inzet op sensibilisering voor het ondernemerschap in het hoger onderwijs in West-Vlaanderen. Voor het project is TUA West aan Vlaamse zijde dus een belangrijke partner om studenten en docenten te bereiken.

Na een succesvolle eerste editie in maart 2017 vond de tweede editie van *Boostcamp* plaats in Doornik van 16 tot 18 februari 2018. Studenten en jonge creatieve ondernemers werkten samen aan startup-projecten. Een team van Vlaamse, Waalse en Franse coaches zorgde voor de nodige begeleiding en ondersteuning. Op het einde van het weekend pitchten de deelnemers hun project voor een jury uit de drie regio's. De beste projecten wonnen een prijs in de vorm van begeleiding. In september 2019 vindt de derde editie van *Boostcamp* plaats in Kortrijk.

Sinds juli 2018 is de expertenpool voor individuele begeleiding op maat operationeel. Een multidisciplinair team van experts begeleidt ondernemers op het vlak van marketing, bedrijfsstrategie, intellectueel eigendom, toegang tot financiering of internationalisering. In de loop van 2018 waren er negen selectiecomités, waarin de projectpartners beslisten om 22 ondernemers in de culturele en creatieve industrieën uit Vlaanderen, Wallonië en Hauts-de-France te begeleiden.

In september organiseerde Protopitch 3.0 een Engelstalige pitchworkshop in het kader van Culturallia, hét B2B matchmaking event voor de culturele en creatieve industrieën (Mons, 4 en 5 oktober 2018) en waarvan Protopitch co-organisator was. Culturallia is een netwerkevent voor de economische en culturele wereld. De B2B netwerkdag op 5 oktober telde 153 deelnemers en er werden in het totaal ongeveer 1000 gepersonaliseerde contacten gelegd.

In het kader van sensibilisering van studenten voor ondernemerschap werkte TUA West, samen met OC West, enkele activiteiten uit tijdens Week van het Ontwerpen in oktober 2018. In een pitchworkshop werden de laureaten van Week van het Ontwerpen klaargestoomd om hun project te pitchen op de tentoonstelling *We Are The Next Generation*. Om Franse en Waalse studenten kennis te laten maken met ‘Kortrijk designstad’ nodigden we enkele Franse en Waalse scholen uit naar Kortrijk. We boden hen een half dagprogramma aan, met een workshop rond ondernemerschap en een rondleiding in de exposities van Week van het Ontwerpen. Ten slotte organiseerden we een workshop ondernemerschap voor het brede publiek tijdens een ‘Buda Libre’ in het teken van ondernemerschap.

Protopitch 3.0 maakt deel uit van de 17 projecten van de portefeuille GoToS3 “Laten we naar slimme specialisatie gaan”, onder leiding van agentschappen AEI (Agentschap voor Onderneming & Innovatie – Wallonië), NFID (Regionaal Agentschap voor Innovatie en Ontwikkeling, Hauts-de-France) en POM West-Vlaanderen (Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen).

Met de financiële steun van:

GEFACILITEERDE EVENEMENTEN

Entrepreneurship@School is een initiatief van RESOC Midden West-Vlaanderen, in samenwerking met talrijke partners, onder meer TUA West. Opnieuw staat het inspireren en stimuleren van studenten tot ondernemerschap centraal. *Entrepreneurship@school* vond plaats in oktober-november 2018, in de vorm van een *roadshow* op de campussen van de West-Vlaamse universiteiten en hogescholen. Tijdens vier thematische sessies deelden West-Vlaamse boegbeelden uit het bedrijfsleven hun *tips & tricks* over ondernemerschap met studenten.

Een zeventigtal studenten en professionals nam op maandag 22 oktober 2018 deel aan de eerste sessie ‘De kunst van het ondernemen’ bij KU Leuven Campus Kulak Kortrijk. De jongeren maakten op een interactieve manier kennis met creatief ondernemerschap in de brede zin van het woord.

In de tweede sessie 'Duurzaam en sociaal ondernemen: niet voor softies', op 8 november 2018 bij VIVES Campus Roeselare, gaf sociaal ondernemer Arnoud Raskin, oprichter van *Mobile School Group* en *streetwiZe*, een toelichting over sociaal ondernemerschap. Zijn bevolgen getuigenis over werken met straatkinderen sloeg onmiddellijk aan bij de tientallen aanwezigen.

Op maandag 12 november 2018 hield de *Roadshow Entrepreneurship@School* halt bij Howest Campus Brugge voor de sessie 'Ondernemen op hoge hakken: zij maken er hun zaak van'. Davy Verduyck, die aan UGent onderzoek doet naar *Gender Entrepreneurship, Female Entrepreneurship & Entrepreneurship Education*, lichtte zijn bevindingen toe. Daarna wist toponderneemster Conny Vandendriessche het publiek te boeien met haar verhaal.

Tijdens de slotsessie 'Zit je met een goed idee? Start er vandaag nog mee!', op 13 november bij UGent Campus Kortrijk, kregen de studenten handige tips over de opstart van een eigen zaak en luisterden ze naar de uitdagingen waar een beginnend ondernemer mee te maken krijgt.

Artificiële intelligentie, *blockchains*, drones, VR of AR, disruptie, exponentieel, singulariteit,...: met alle nieuwe technologieën en evoluties om ons heen, is een heel nieuwe woordenschat ontstaan. Een woordenschat die zowel door doemdenkers als door grenzeloze optimisten wordt gebruikt: afhankelijk van wie je voor je hebt, zal technologie de wereld redden of gaat de wereld eraan ten onder.

Om een en ander beter te kunnen plaatsen, was er op 7 en 8 februari 2018 de eerste editie van WestTech. Een tweedaags inspiratie-event van POM West-Vlaanderen, waar de resultaten van de samenwerking tussen de West-Vlaamse kennisinstellingen en de industrie werden gepresenteerd. En waar tijdens *Disruptival – The Conference*, een organisatie van *Exponential Academy*, het begrip disruptie helemaal werd ontleed, met een West-Vlaamse nuchterheid en een brede internationale kijk.

TUA West, POM West-Vlaanderen, Inagro en VIVES sloegen de handen in elkaar voor de organisatie van een drones event op 7 december in Brugge. Het omvatte een beurs-, conferentie- en demogedeelte.

Vertrekpunt waren de West-Vlaamse sterktes en behoeftes, met ambitie om op Vlaams niveau relevant te worden. Het opzet was tweeledig. Enerzijds inspireren en informeren over een technologie en sector waarvan veel verwacht wordt, maar waarvan de kennisdeling tot op vandaag relatief beperkt is gebleven. Anderzijds

het samenbrengen van het bestaande aanbod op vlak van dronetechnologieën met mogelijke eindgebruikers. Aanbieders van dronetechnologieën kregen de kans om zich commercieel te presenteren via beurstanden en demonstraties. Tegelijk voegde een conferentieprogramma een informatief luik toe, dat inzicht gaf in de *state of play* binnen de snel evoluerende sector. Naast de generieke topics, zoals wetgeving en een aantal ontwikkelingen op het vlak van onderzoek, lag de focus vooral op het in beeld brengen van inspirerende, concrete cases. Voor vier domeinen waren er parallele sessies: landbouw, bouw, offshore en logistiek.

Het werd een succesvolle eerste editie. Een honderdtwintigtal bezoekers vonden de weg naar VIVES Campus Brugge. De vraag naar een vervolgeditie is al gesteld.

Op 10 september vond in het Huis van de Voeding, op initiatief van de expertengroep Voeding en het EFRO-project 1173 'OIP Voeding', het seminarie 'De (on)zin van additieven in onze voeding' plaats. Rosanne Hertzberger, voorstander van het gebruik van additieven, en Staf Henderickx, tegenstander van additieven, gaven elk hun visie op dit thema. Daarna gingen ze in debat met elkaar en met een panel van vertegenwoordigers uit de voedingsindustrie en uit de academische wereld.

Het seminarie was een ideale gelegenheid om de expertise van de West-Vlaamse kennisinstellingen met betrekking tot voeding voor te stellen en te linken aan de noden uit de voedingsindustrie. Tijdens een afsluitende drink werden interessante contacten gelegd tussen kennisinstellingen en voedingsbedrijven.

Communicatie

Communicatie

EIGEN KANALEN

In 2017 investeerden we in de ontwikkeling van nieuwe communicatiemiddelen. Zo werd meer ingezet op sociale media en werden een heldere flyer en banner ontwikkeld. Deze communicatietools worden gebruikt op events, zodat TUA West zichtbaarder wordt voor potentiële partners.

De inzet op sociale media vergrootte nog in 2018. Waar we vorig jaar voornamelijk berichten van andere partners deelden, creëerden we nu frequenter eigen content. Op die manier brachten we TUA West, haar acties en (potentiële) rol beter onder de aandacht van samenwerkingspartners en het brede publiek. Daarnaast werd de huisstijl gemoderniseerd en toegepast op de vernieuwde algemene presentatie over de werking van TUA West.

TUA West op 'Advanced Engineering'

TUA West op 'Onderwijsbeurs Eindhoven'

CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT

Begin 2018 stelde POM West-Vlaanderen haar CRM-systeem open voor TUA West. Hierdoor kunnen contactgegevens op een efficiëntere manier kunnen bijgehouden worden, op een manier die ook in overeenstemming is met de GDPR-regelgeving. Tegelijk bevordert dit de samenwerking tussen POM en TUA West.

Er werd een korte opleiding gegeven zodat elke medewerker het systeem op een correcte manier kan gebruiken. De contactpersonen uit het TUA-netwerk werden toegevoegd aan het systeem en een aantal verouderde gegevens werden geactualiseerd.

WEST-VLAANDEREN WERKT

TUA West maakt deel uit van de redactieraad van het driemaandelijkse gratis tijdschrift *West-Vlaanderen Werkt*, dat zich richt op wie betrokken is bij, of belangstelling heeft voor het sociaaleconomisch leven in de provincie.

In de context van de vernieuwing van inhoud en vormgeving van het blad, is er gestart met een nieuwe rubriek *Bedrijvig Onderwijs*. Daarin gaat de aandacht naar initiatieven en projecten binnen het hoger onderwijs die gelinkt zijn aan de West-Vlaamse economie. De coördinatie van de rubriek gebeurt door TUA West.

Onderstaand overzicht geeft de publicaties van West-Vlaanderen Werkt uit 2018 weer met een opsomming van de artikels uit de rubriek 'Bedrijvig Onderwijs':

Editie 'Innovatie op de arbeidsmarkt'

- Industriële automatisering en mechatronica @UGent Campus Kortrijk
- Mechatronica en Maakindustrie 4.0 @KU Leuven Campus Brugge
- STEMMige bedrijvigheid @Onderwijsinnovatie VIVES

Editie 'Pientere starters in de kijker'

- VIVES -studenten Sociaal Agogisch Werk zetten eerste stappen in (sociaal)ondernemerschap
- KU Leuven in West-Vlaanderen: samen sterk rond nieuwe materialen
- Howest: nieuwe opleiding voor kmo's en bedrijven

Editie 'Straffe koffie...'

- Graduaat in voertuigtechnieken erkend aan VIVES Campus Kortrijk
- The Vibe Brugge geeft ondernemende studenten duwtje in de rug

GENERAL DATA PROTECTION REGULATION

De Algemene Verordening Gegevensbescherming gaat over het beheer en de beveiliging van persoonlijke gegevens van Europese burgers. Elke organisatie moet vanaf mei 2018 kunnen aantonen welke persoonsgegevens er worden verzameld en hoe deze data worden gebruikt en beveiligd.

Als agentschap van de provincie West-Vlaanderen kon TUA West rekenen op de ondersteuning van de provinciale administratie. De nodige aanpassingen werden ondertussen doorgevoerd zodat TUA West haar activiteiten conform de GDPR-wetgeving uitvoert.

PUBLICATIES

Het afgelopen jaar tekende TUA West in op een aantal kansen om haar werking publiek te maken. De artikels illustreren de vertaalslag van academische wereld naar bedrijfswereld aan de hand van een aantal lopende projecten. Op die manier wordt de werking van TUA West gepromoot naar het brede publiek.

FOKUS R&D op 30 augustus 2018 (advertentie)

Uw partner in de weg naar innovatie

In een snel veranderende wereld ligt de toekomst in een kennisgedreven economie. Daartoe bundelt de Technische Universitaire Alliantie voor economische transformatie in West-Vlaanderen, of kortweg TUA West, de krachten van kennisinstellingen in West-Vlaanderen. De focus ligt hierbij op twee grote pijlers, nl. de hogere onderwijsinstellingen binnen de provincie meer laten samenwerken en de aanwezige kennis vlotter ter beschikking stellen van de vele kmo's uit de regio. TUA West vervult een liaisonfunctie om partners uit verschillende sectoren en het middenveld samen te brengen.

Om dit te realiseren richt TUA West expertengroepen in waarin onderzoekers uit de verschillende West-Vlaamse kennis- en onderzoeksinstellingen zetelen. Elke expertengroep is verankerd in een thematische kenniswerf zoals Blue Energy, Machinebouw & Mechatronica, Nieuwe Materialen, Voeding en Zorgeconomie. Iedere expertengroep identificeert binnen haar eigen onderzoekdomein de aanwezige kennis, alsook de bestaande faciliteiten in de regio en vormt een hefboom waarmee West-Vlaanderen zich op de kaart kan zetten als een vooruitstrevende, innovatieve provincie. Nieuwe opportuniteiten worden via diverse Europese projecten in stelling gebracht in constante afstemming met het economische weefsel uit de streek.

Met haar werking slaat TUA West de brug tussen de kennisinstellingen en het bruisende West-Vlaamse ondernemerslandschap.

Contact: www.tuawest.be

De Standaard – Iedereen innoveert op 19 december 2018 (bijlage)

TUA West maakt brug tussen West-Vlaamse kennisinstellingen

Charlotte Destoop

Directeur
TUA West

Samenwerking stimuleren en kennis delen tussen de vier kennisinstellingen van West-Vlaanderen: dat is waar TUA West - de Technische Universitaire Alliantie voor economische transformatie in West-Vlaanderen - werk van maakt. "Zo kunnen we ook een meerwaarde betekenen voor de bedrijven in de regio", zegt directeur Charlotte Destoop.

Tekst: Sandra Gasten

Vanuit welke maatschappelijke noodzaak werd TUA West opgericht?

"Wij zijn opgericht naar aanleiding van een studie over de West-Vlaamse economie,

waaruit bleek dat het ontbreken van een volwaardige universiteit in de provincie een negatieve invloed had op het aantrekken van subsidies en het delen van kennis met de bedrijfswereld. Daaruit is de noodzaak gegroeid om de krachten tussen de kennisinstellingen te bundelen."

Hoe realiseren jullie die verbinding en uitwisseling?

"Wij ondersteunen de vier hogeronderwijsinstellingen in West-Vlaanderen bij het op elkaar afstemmen van hun aanbod en infrastructuur. We werken samen met twee hogescholen, VIVES en Howest, en de campussen van de Universiteiten van Gent en Leuven. Om hen nauwer te laten samenwerken, gebruiken we expertengroepen die meermaals per jaar samenkomen en de beschikbare kennis in de provincie in kaart brengen. Daarnaast zorgen we dat die expertise via de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) tot bij de bedrijven komt."

Jullie focussen op vijf thema's. Is er ook kennisuitwisseling onderling?

"Er zijn thematische expertengroepen rond blue energy, machinebouw en mechatronica, nieuwe materialen, voeding en zor-

geconomie. Die sectoren zijn het meest verweven in het West-Vlaamse ecoweefsel. Samenwerking tussen die vijf is daarom belangrijk. Sommige innovaties, zoals zee-wier, kunnen immers in twee sectoren een andere toepassing krijgen."

"Een van onze projecten, dat volgend jaar van start gaat, brengt KMO's en hogescholen samen. Zo krijgen bedrijven toegang tot innovaties en kunnen hogescholen hun kennis valoriseren."

Welke belangrijk project is er momenteel lopend?

"We brengen onder meer de onderzoekinfrastructuur in de provincie in kaart: we stellen een database op waaraan een gebruiks- en huurreglement is gekoppeld.

Zo bieden we aan de kennisinstellingen de mogelijkheid om hun infrastructuur ter beschikking te stellen van alle studenten en professoren in de provincie. We hopen dat in de toekomst ook voor bedrijven te kunnen doen."

Ook het onderwijs wordt erbij betrokken. Hoe gebeurt dat?

"Een van onze projecten, dat volgend jaar van start gaat, brengt KMO's en hogescholen samen. Zo krijgen bedrijven toegang tot innovaties en kunnen hogescholen hun kennis valoriseren. Dankzij de samenwerking met KMO's krijgen ze toegang tot stageplaatsen, reële bedrijfscases voor hun onderwijs en onderzoeksvragen voor bachelorproeven."

IN SAMENWERKING MET

tuawest.be

Invest in West-Flanders

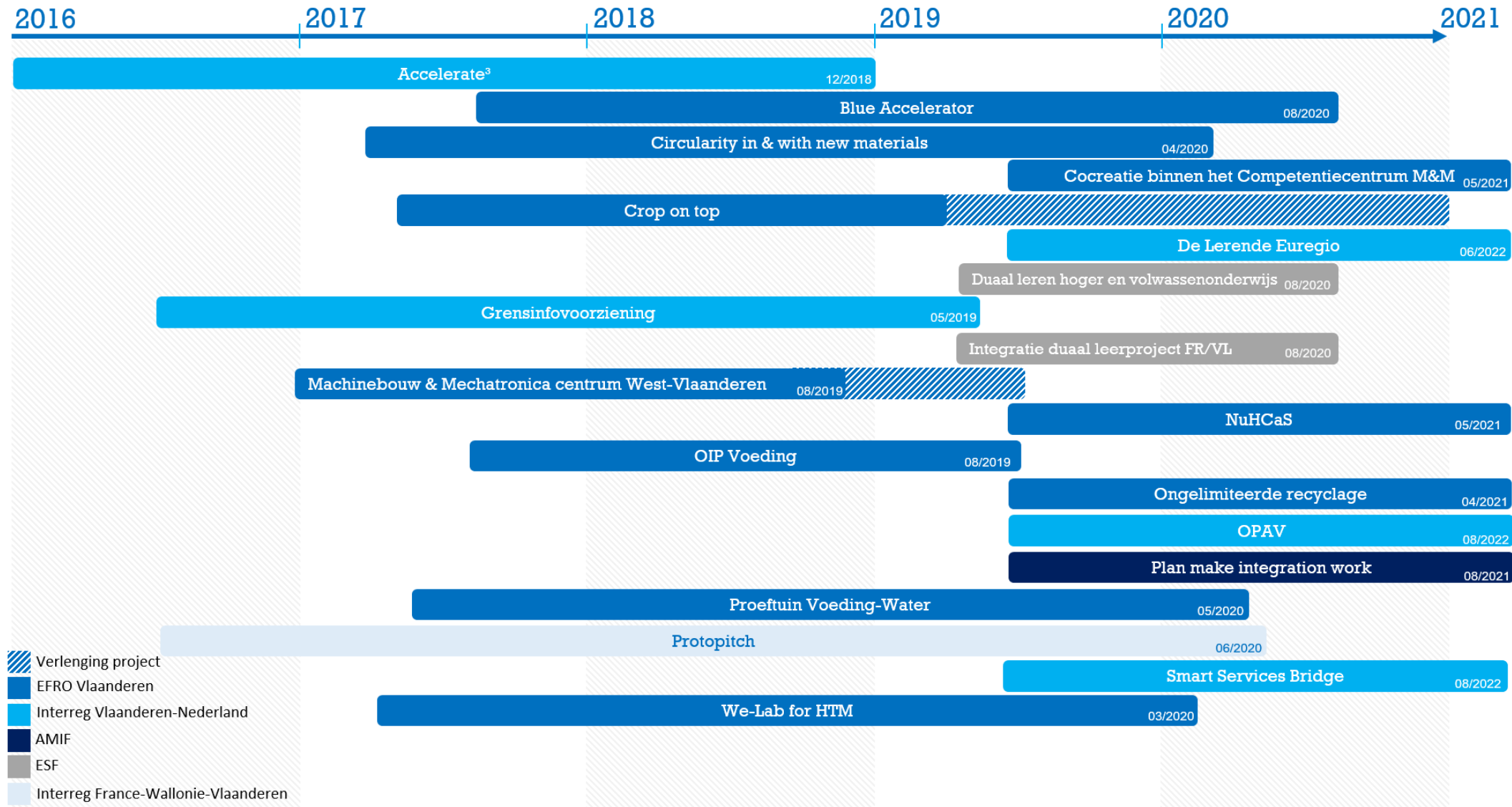
Invest in West-Flanders (www.investinwestflanders.org) is een Engelstalige website die als doel heeft internationale partners en investeerders te informeren over het West-Vlaams economisch weefsel. Per speerpuntcluster worden de voornaamste economische troeven in kaart gebracht. Onder 'offering a rich knowledge hub' heeft TUA West de expertise van de West-Vlaamse kennisinstellingen per kenniswerf opgenomen.

Activiteiten

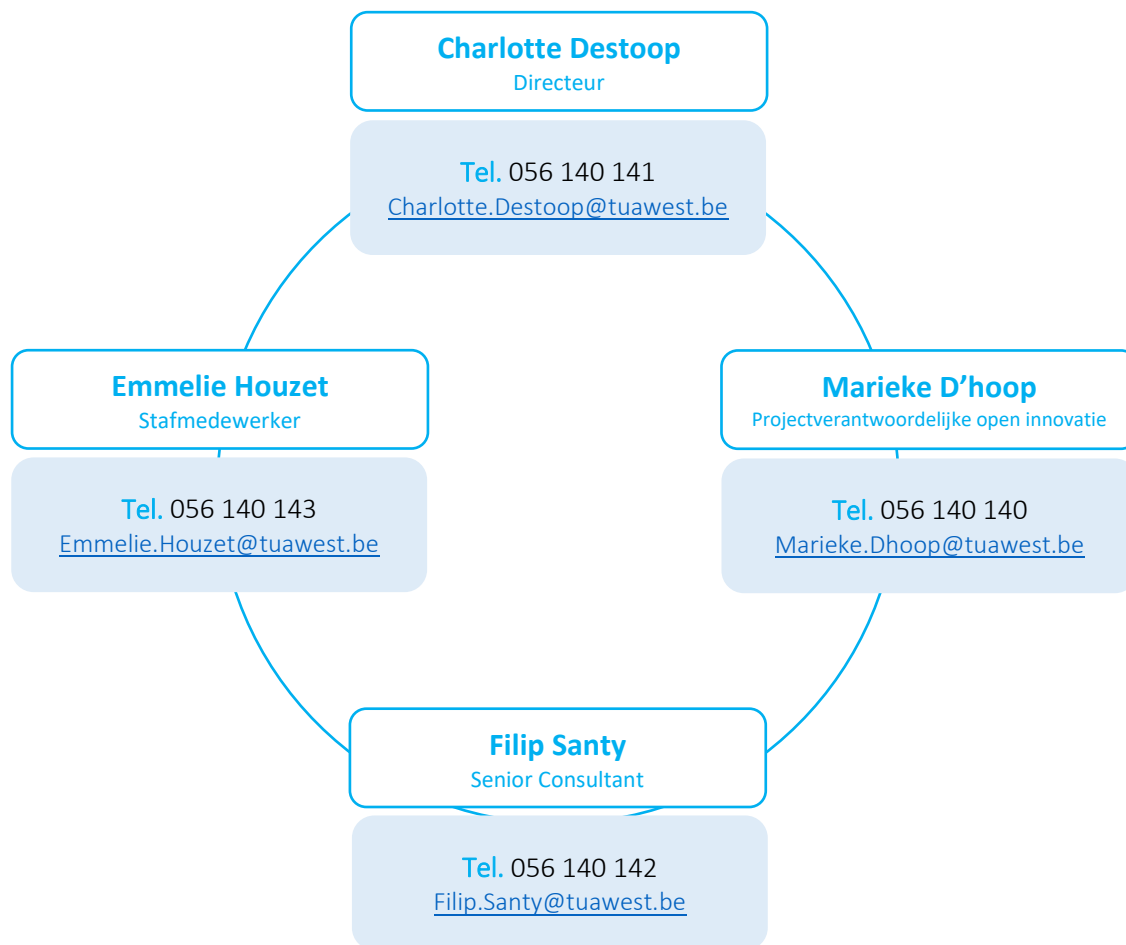
Bruggen bouwen

Projectenoverzicht

Contact

Contactinformatie

Het 'Van Belleghem'-team

Teambuilding

Kerstonbijt

Organisatiegegevens

TUA West

Zetel: Provinciehuis, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries

Werkadres: Kasteel Blommeghem, Van Belleghemdreef 6, 8510 Marke

Tel. 056 140 140

info@tuawest.be

www.tuawest.be

IBAN BE80 3631 4163 3477

Ondernemingsnummer: 0600.803.746

tuawest

Technische Universitaire Alliantie voor
economische transformatie in West-Vlaanderen

JAARVERSLAG

2018